بقعهٔ شیخ صفی‌الدین اردبیلی

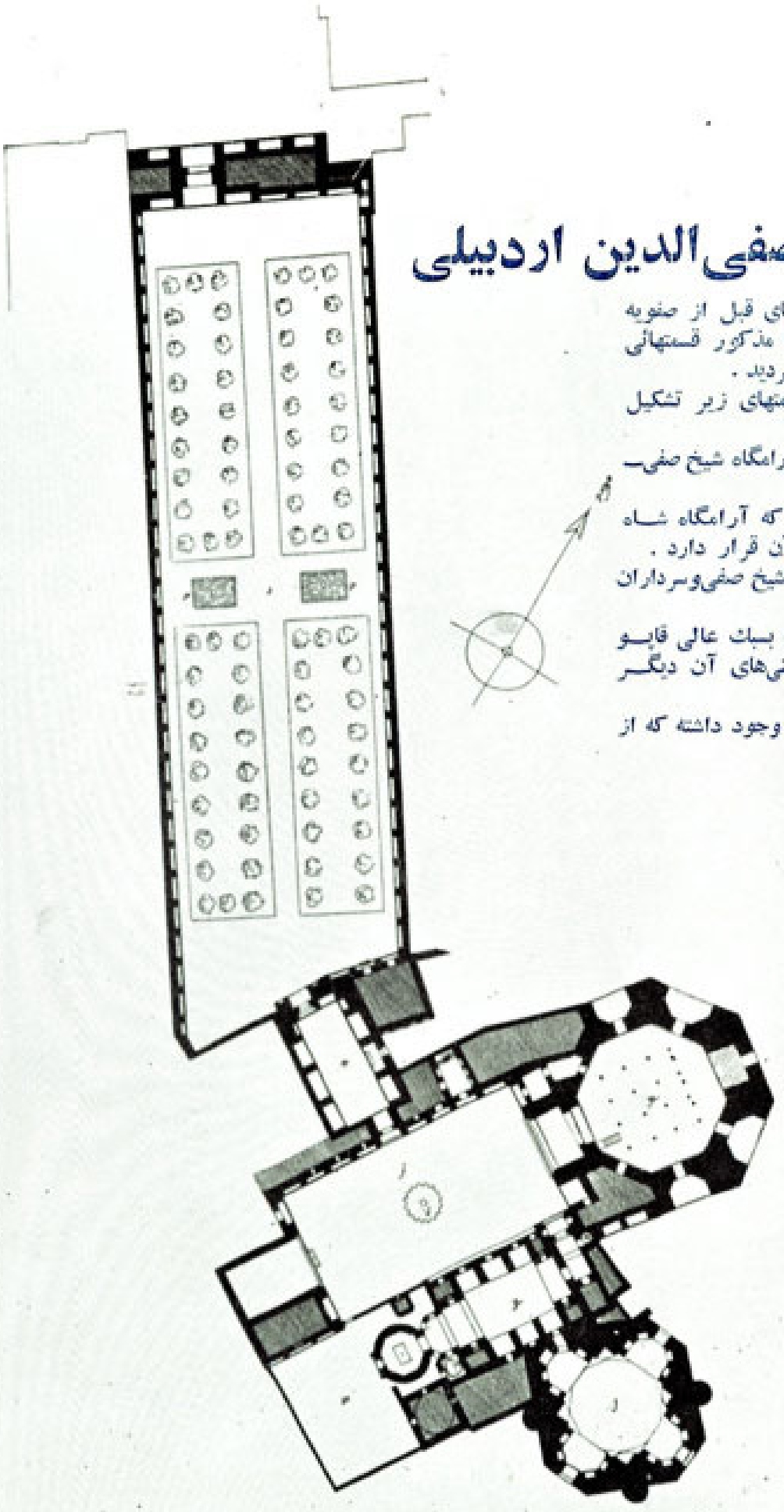

این بقعه ازبناهای قبل از صفویه میباشد ولی در دوره مذکور قسمتهائی بآن اضافه و تکمیل گردید .

این بقعه از قسمتهای زیر تشکیل شده :

بقعه اصلی که آرامگاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی است .

اطاق کوچکی که آرامگاه شاه اسماعیل صفوی در آن قرار دارد .

آرامگاه دختر شیخ صفی‌وسرداران جنك چالدران .

چینی خانه که بسبك عالی قاپو ساخته شده ولی چینی‌های آن دیگر موجود نیست .

نمازخانه‌ای هم وجود داشته که از بین رفته است .

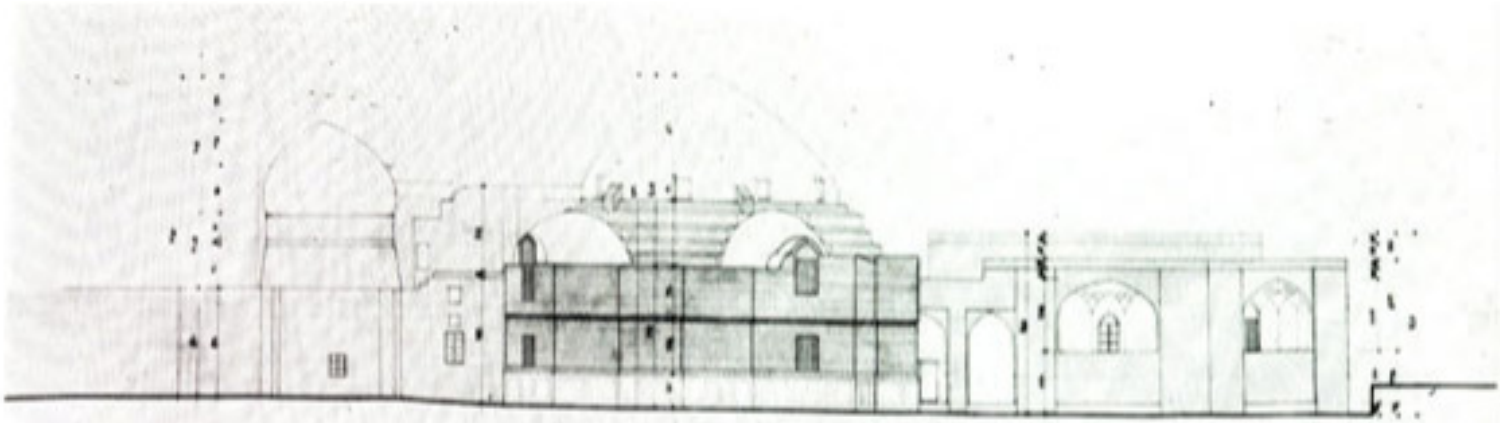

نمای سمت (ب)

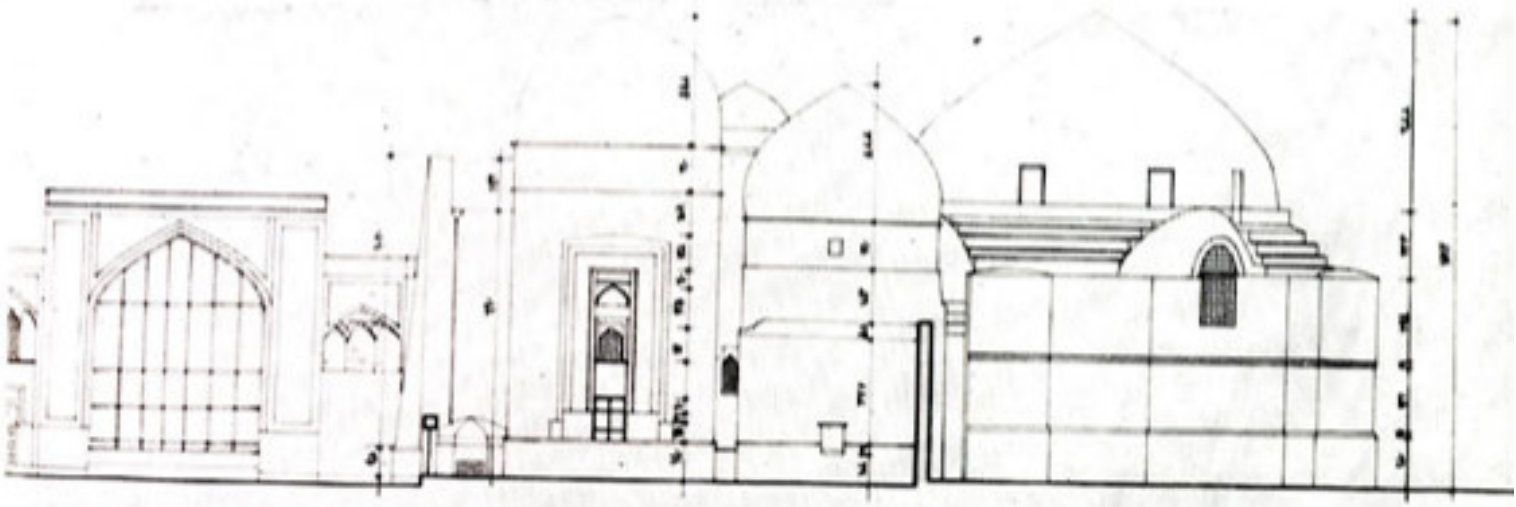

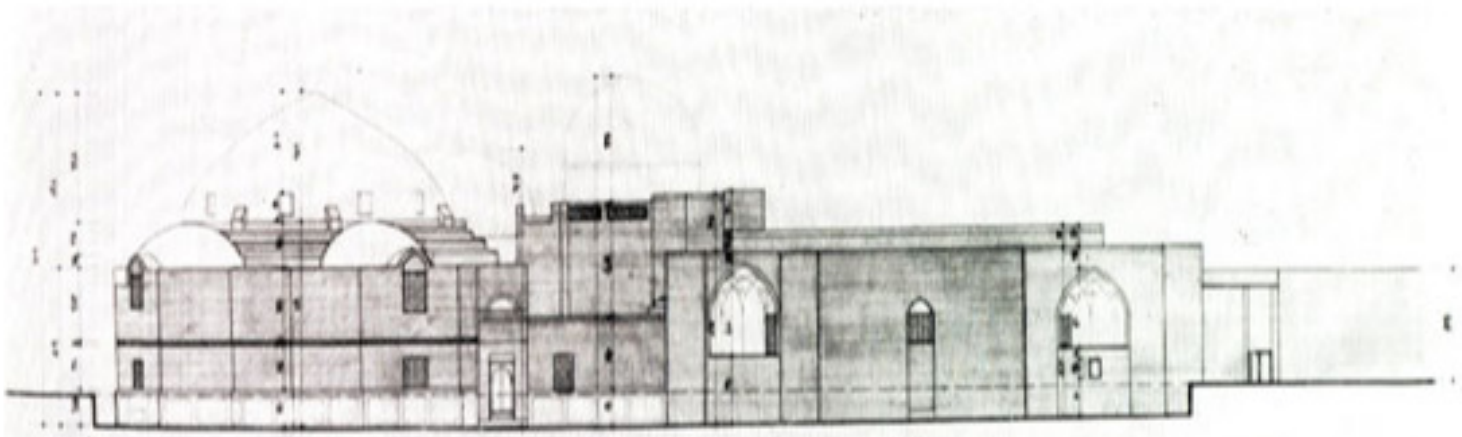

نمای سمت (ج)

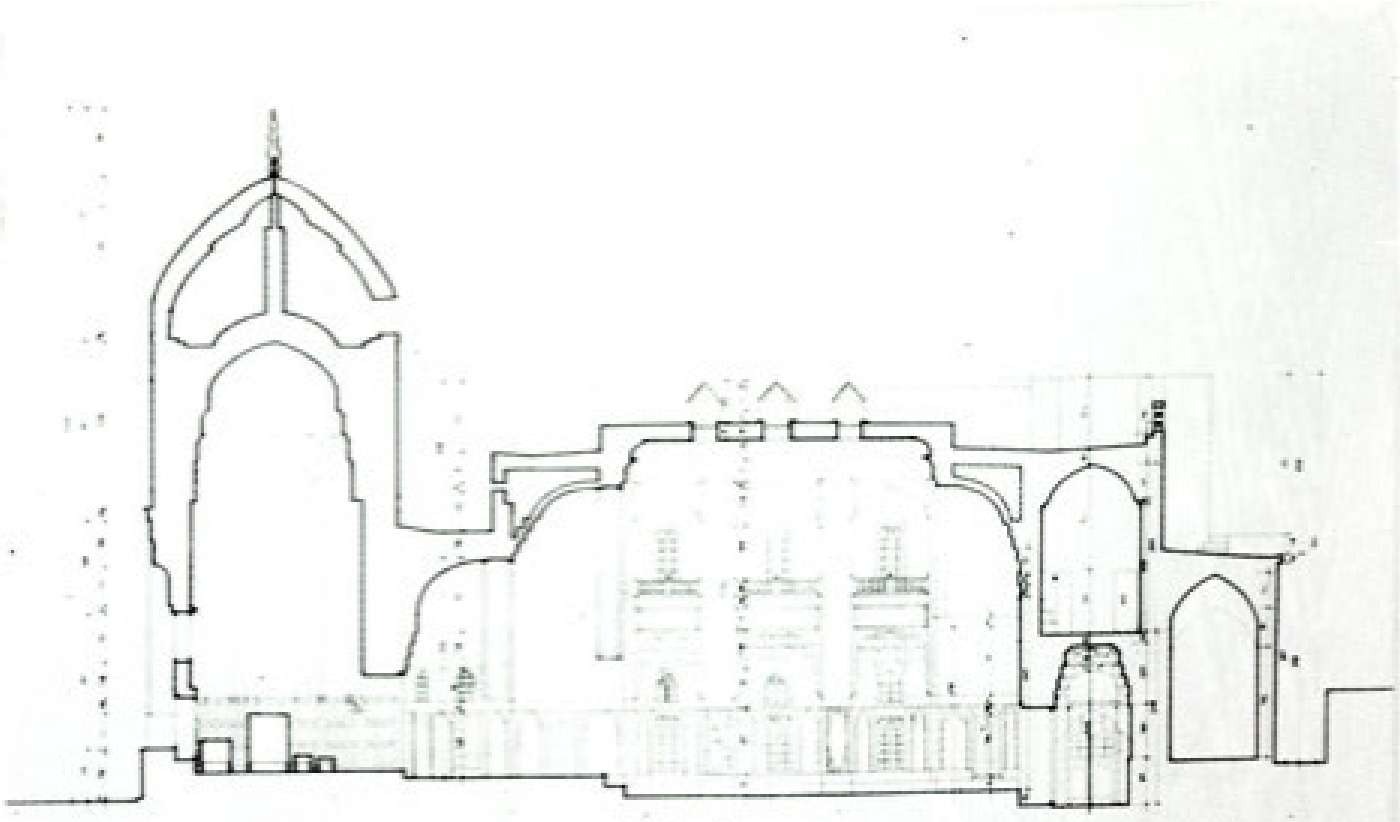

مقطع ج ج

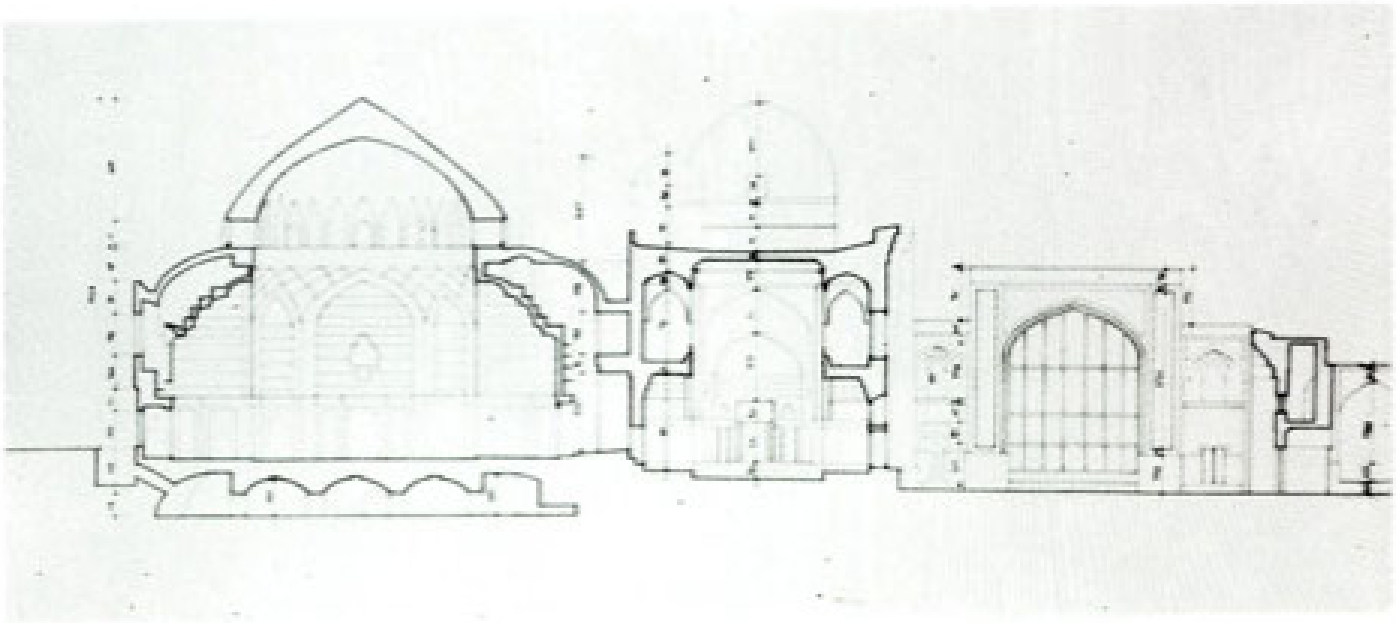

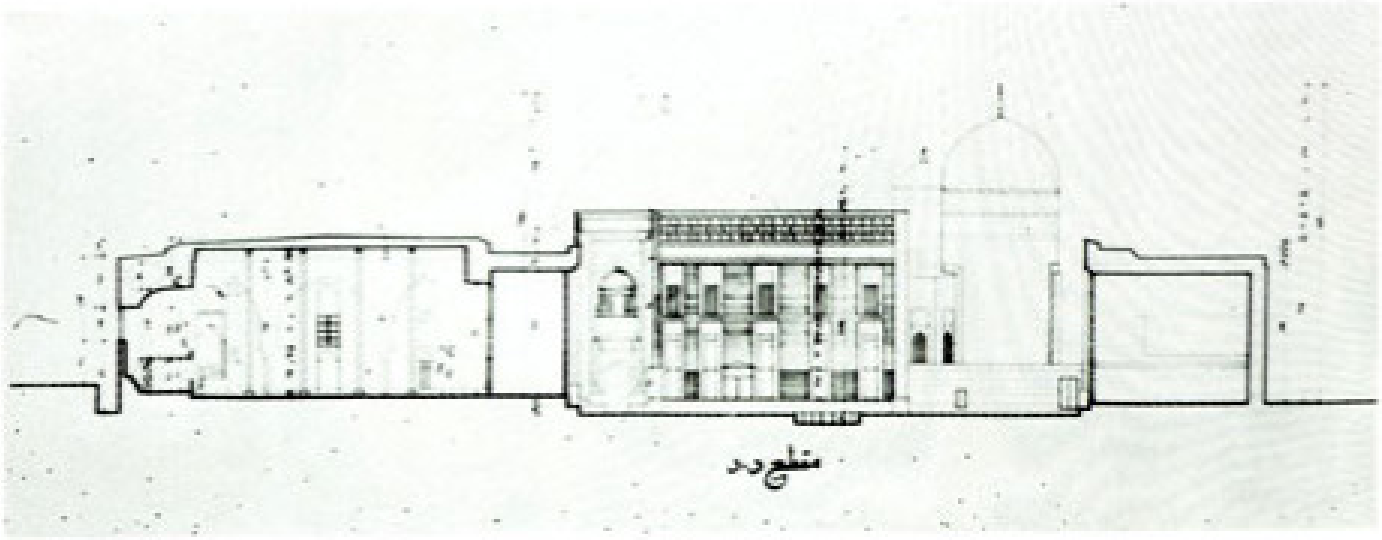

مقطع د د

قسمتهائی از پرفابریکه درحال نصب

معماری در کشورهای دیگر

انگلستان

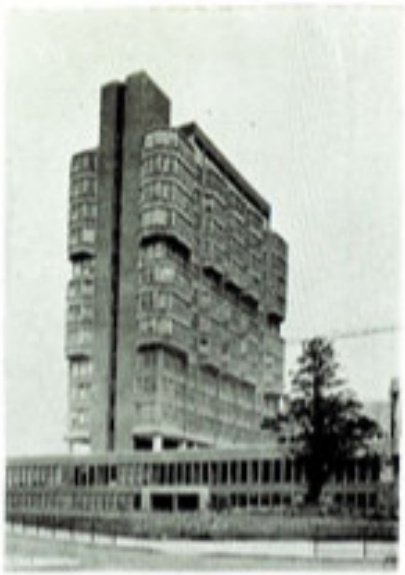

ساختمان اداره استانداری ایلسبوری شهر بوکینگهامشیر اسکلت ساختمان بتنی است .

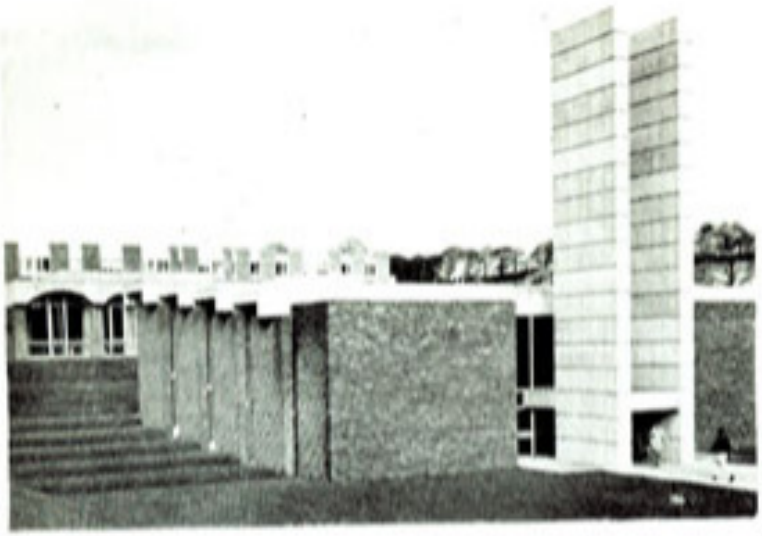

آرت بیلدینگ با دو برج بتونی که مظهر رشد دانشکده می باشد .

مرکز فضائی ـ ساختمان بصورت استوانه و مانند خانه زنبوران است .

مرکز فالمر کهمحل خدمات وفعالیتهای اجتماعی دانشجویان است .

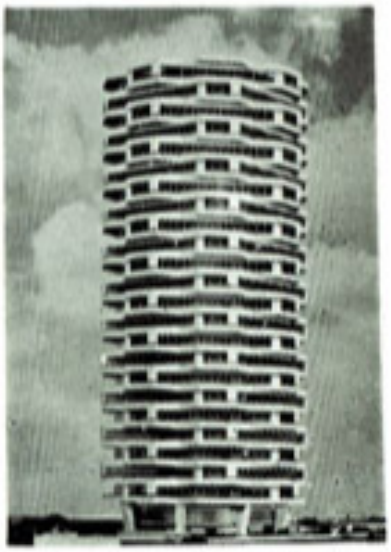

طرح جالب و برجسته یك ساختمان ۲۳ طبقه که در ناحیه کریدون ـ سوری ساخته میشود .

بلندترین ساختمان بریتانیا.

ساختمان ولفسن در شهر آکسفورد که در ۹ هفته ساخته شده است .

دبستان ابتدائی ریچاردز
آرشیتکت ادوارد بارسن ↑

ساختمان کالج پزشکی
→

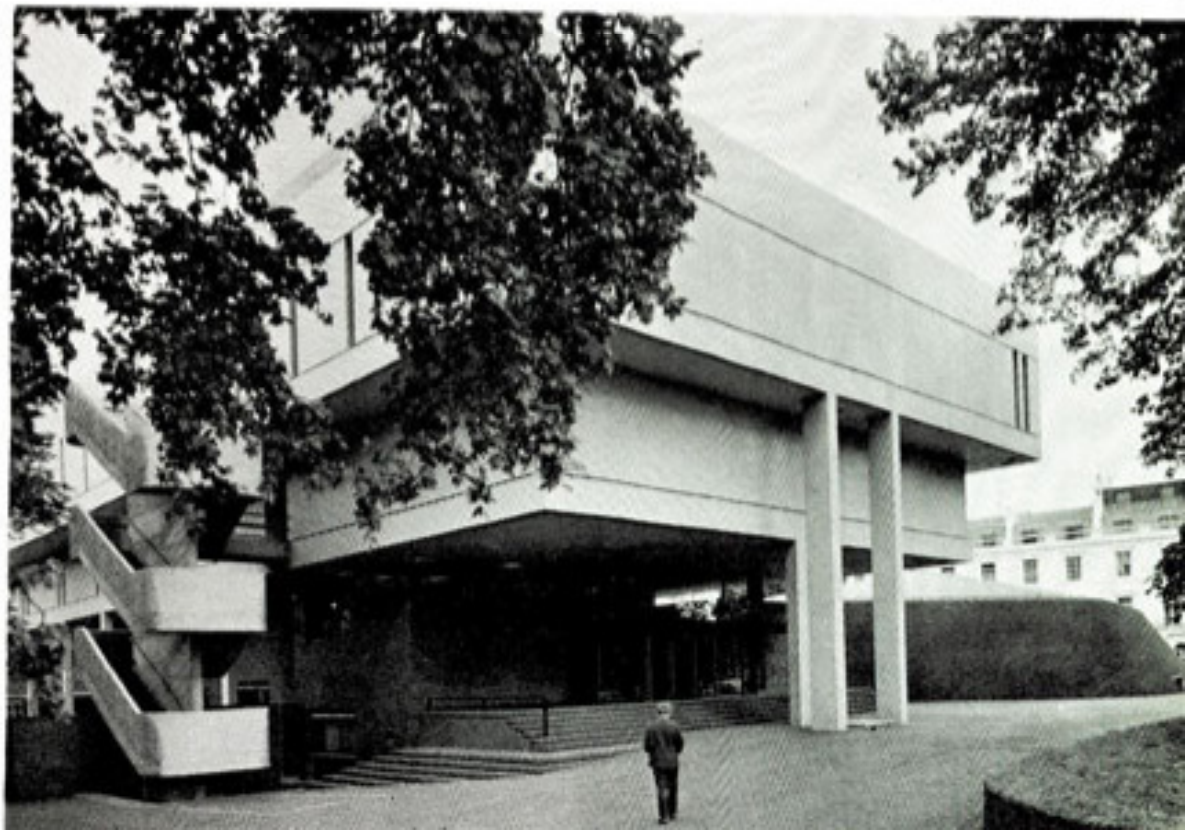

عکسهائی از فعالیتهای دانشجویان دانشکده معماری

دانشگاه ملی ایران

محله عباس آباد

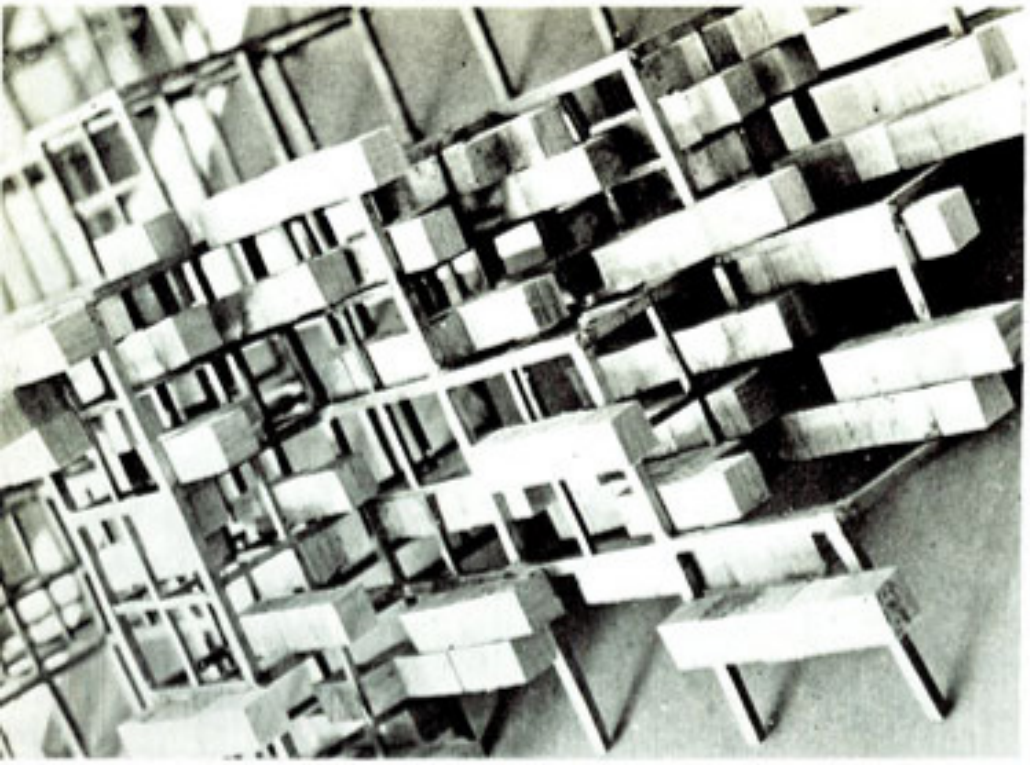

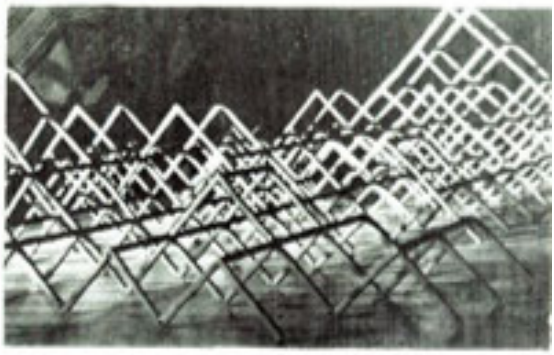

اسکلت اصلی

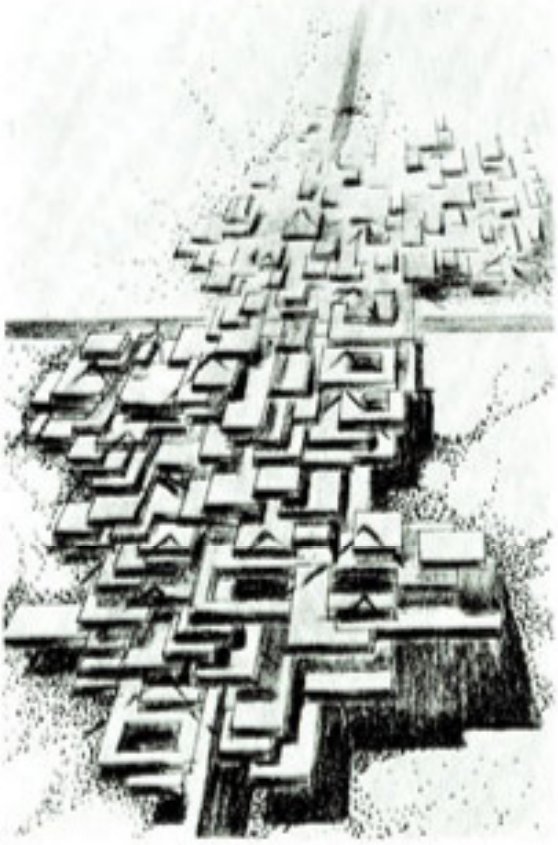

پرسپکتیو مجموعه

آتلیه کامران سمیعی

طرح از : شاهرخ شریفی ـ
احسان حقیقی ـ زرژ بدل تبریز ـ
واروژ سارویان ـ نژده اصلی‌زاده

نمای اصلی

موقعیت بلوك های ساختمان در
داخل استراکچر اصلی

پلان راههای اصلی

طرحی برای یک محله مسکونی

آتلیه فریدون داورپناه

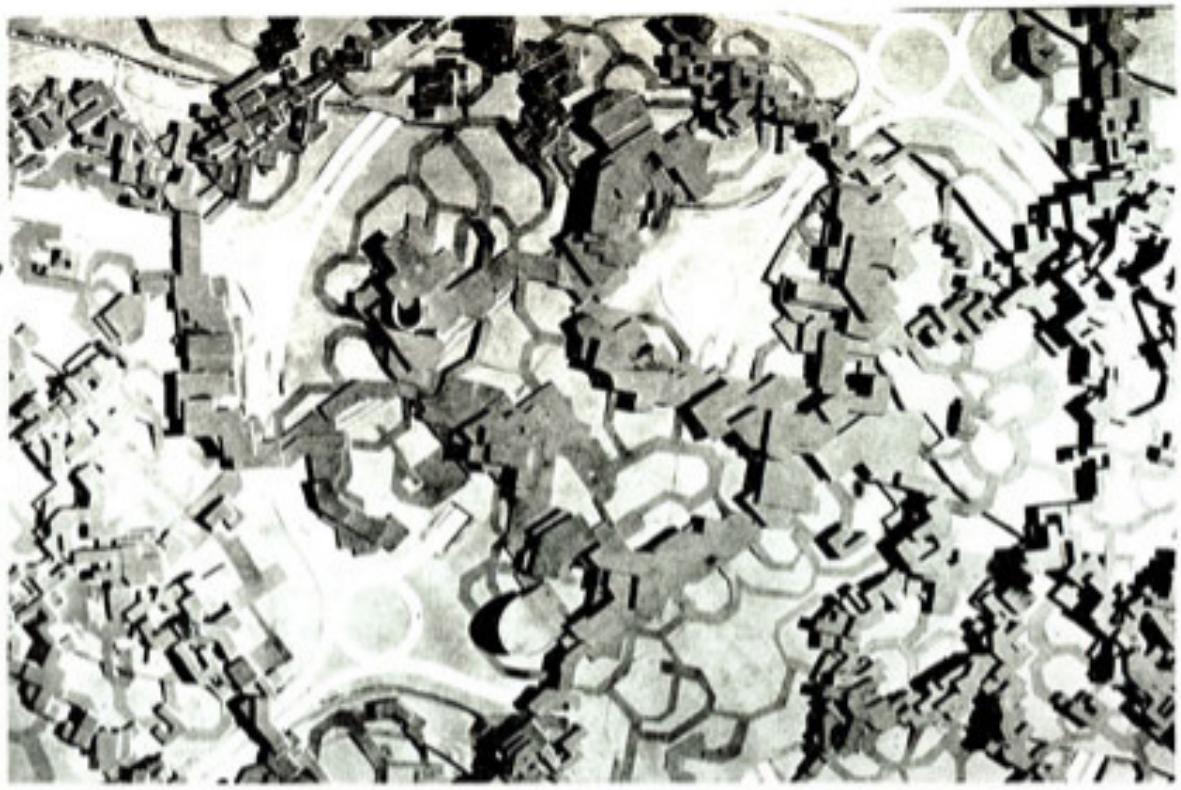

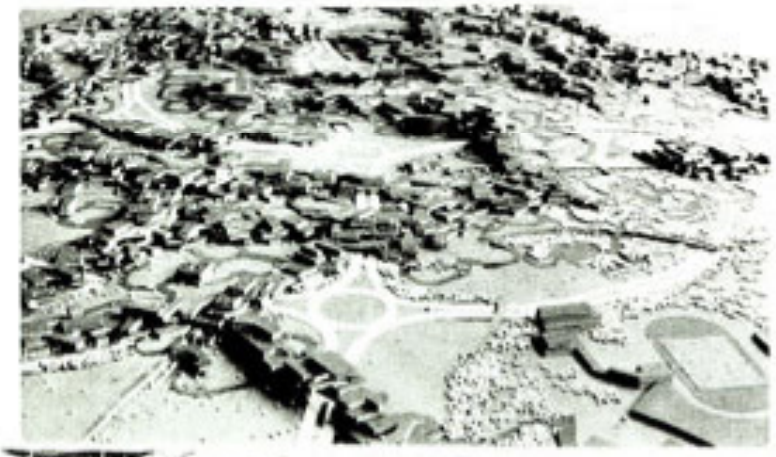

طرح از : بهروز فرخ‌ور ـ فرشاد فرهی ـ فرهاد فتحی ـ غلامعلی‌نیرو

طرحی برای محله‌عود لاجان

آتلیه پرویز وزیری

طرح از :
سلیم امین فرد ــ رضا کالبدی ــ
علی اصغر ناظم بوشهری ــ سیروس
زارچ ــ یدالله ایلخانی

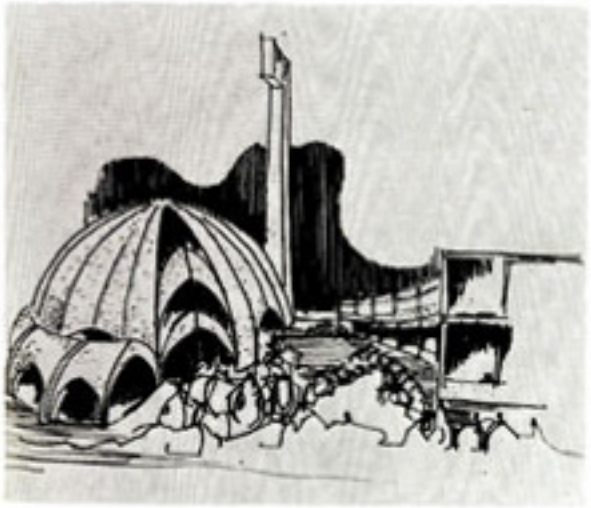

کورکوزیه و «معماری نو»

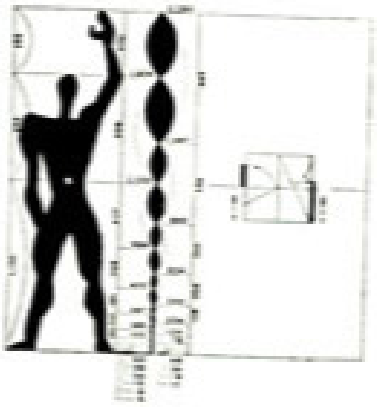

در زایش طرفداران مکتب Wright «رایت» رو به تقلیل می‌روند در حالیکه کار های کوربوزیه Corbusier مورد تحسین تمام محافل قرار میگیرد . آنها رایت را قدیمی وکهنه وکوربوزیه را نوپرداز میشناسند . بسیاری از معماران جوان ما که تعبیری روشنفکرانه از معماری در ضمیر دارند و محور فکر مترقیانه و شیفته اصطلاحاتی چون «کار عقلائی» Rational و « کار عملی » Functional میباشند . این اسناد فرانسوی را رهبر یك مکتب معماری میدانند که آنان را بهدفشان نزدیك میکند .

کوربوزیه بطور قطع زیبائی تزئینی رابخاطر زیبائی عملی و سودمند رد کرده است . او مداح زیبائی های کشتی بخار و سیتروئن است . ولی بمفهومی که «لوئی سولیوان» Louis Sullivan قائل است طرفدار فونکسیون و مورد استفادهمعماری نیست . لوئی سولیوان عقیده دارد که عمل‌فونکسیون و طرز کار تنها شرطی است که طبق آن یك درخت بلوط میتواند بشکل درخت بلوط مورد استفاده قرار گیرد و یك عقاب بشکل یك عقاب. بااینکه کوربوزیه معتقد است که عقل تنها چیزی است که انسان را از حیوان ممتاز میکند و معماری و شهر ها بایداز این نقشی که عقل بوجود آورده پیروی کنند ، ولی صد درصد مانند طرفداران صنعت نوفکر نمیکند . با وجودیکه او فرآورده های دست جمعی واستاندارد کردن را تحسین میکند و معتقد است که یك خانه باید بطاقت و درخشندگی یك لگن چینی باشد . او یك طراح صنعتی مطلق نیست .

منطقی که او مطرح کرده ساختمانی است که از خطوط مستقیم و زاویه های قائمه تشکیل شده. یا بهتر بگوئیم : شکل های هندسی تجریدی . او معتقد به زیبائی مثلث قائم‌الزاویه و منصف‌الزاویه است . در سیستم تناسبی که او بوجود آورده ، یك زیباشناسی صوفی از مکتب پتاگوراس بوده . روش و دید کوربوزیه اینستکه میتوان سطوح دیوار را متناسب با معیار های ریاضی تنظیم کرد واین نظریه بانظریه«گتفریدسمپر» Gottfried Semper متفاوت‌است. زیرا‌سمپر طرفداراین‌فکراست‌که‌احتیاج معماری را تحت کنترل دارد . ونیز نظر کوربوزیه با عقیده واگنر Wagner جور درنمیآید زیرا واگنر طرفدار این فکر است که وقتی انسان هدف ساختمان را دانست و مواد اولیه آن را انتخاب کرد و از نظر اقتصادی تشکیلات رادر نظر آورد ، آنگاه اشکال ظاهری ساختمان براحتی وخودبخود پیدا می شود . کوربوزیه گفته : معماری ازاستفاده جوش مطلق از ساختمان ، فرار میرود . معماری بزرگترین آفرینش آدمی و اثبات واقعی اوست . او در ساختمان هندسی ماشین ، امکان وجود زیبائی پلاستیك را تشخیص داد . سزان Cezanne در مناظر طبیعی محروط و استوانه‌دید ولی‌کوربوزیه در ماشینهای تولید کننده صفحات فولاد وگلوله‌های فلزی ، یك پاکیزه‌گی و صفا و تعادل شکل ها تشخیص داد که طبیعت قادر بایجاد آن نخواهد بود . نقاش فرانسه ، از امپرسیونیسم گرفته تا فاویسم و کوبیسم ، بتدریج مفاهیم زندگی در طبیعت و محتوای انسانی آنرا کنار گذاشته است. کشش مشابهی در معماری که از دوران Secession Art Nouveau (هنر نو) سرچشمه میگیرد ، به ارتباط بین ساختمان ، شکل و مورد استفاده آن اهمیت نداده وتمام توجهش را بطرح های تجریدی دیوار معطوف میکند . در چهار چوب چنین فکری بود که کوربوزیه کوشش کرد تا حالت هندسی کلاسیك و زیبائی عصر ماشین را باهم تلفیق کند .

نه در ساختمان نمازخانه رونشان Ronchamp ونه در دبیرخانه ساختمان چاندی‌گار Chandigarh هیچ نوع رابطه‌ای با فرآورده های صنعتی و فرهنگ ماشینی نخواهیم یافت . حتی در طرحی که برای«شهر نورانی La ville Radieuse» تهیه کرده است ، که در آن بیشتر تکیه برتعابیر عصر ماشین و زیبائی هندسی پوشنهای شیشه‌ای میکند ، حل مشکلاتشهری موردنظر باتکامل صنعتی جدیده جهانهای بیش نیست .

در قرن نوزدهم ، زمانیکه ماشین جای کار دستی را میگرفت ، کیفیت جنس فرآورده‌های ماشینی بشدت مورد انتقاد قرار گرفت و صداهائی در مدح قرون وسطی ، یعنی زمانیکه کارگر سرمست ومغرور محصول کار خویش بود ، بلند شد . افکار راسکین Ruskin موریس Moris در آمریکا و انگلستان اثر گذاشت ، ولی در فرانسه کوربوزیه درنشریه «فکرنو» L'espirt Nouveau به این گرایش قرون وسطائی که همه‌چیز را در زیر نمای تزئینی پنهان میکند ، حمله‌کرد و در مدح ماشین و نظام هندسی جدید تعمیرداد . بیستسال قبل از آن در شیکاگو رایت Wright کوشش برای کپی کردن کار های ماشینی از روی کارهای دستی را مورد انتقاد قرار داد . او گفت که اگر از ماشین ، بصورت یك وسیله و نه بصورت آلتی که آزادی شخصی انسان را از او میگیرد مورد استفاده قرار گیرد ، میتواند امکانات تازه‌ای را پیش پای انسان قرار دهد . در حالیکه کوربوزیه پیشنهاد ساختن شهر هائی را کرده با ساختمان های مرتفع و راه های سریع‌السیر بعنوان نشان دهنده عصر ماشین ، ولی حل مسائلی را که انگلز Engels در قرن نوزدهم بآن اشاره کرده ، بعهده اقتصاد دانان و جامعه‌شناسان گذاشت . برعکس رایت با دیدی دموکراتیك ، سرمایداری و فرهنگ ماشینی را محکوم کرده و اصرار ورزید که شهر های دور از هم و پراکنده بسازند . زیبائی هندسی کوربوزیه لزوم اشکال تجریدی را ایجاب و حالات انسانی و طبیعی را رد مینماید . درست همانند طرز کار یك ماشین .

تجرید هندسی

با وجودیکه کوربوزیه بعد ها تغییرات زیادی به ایده‌های خود داد ، ولی در حقیقت اصل‌تجرید هندسی در کارهایش هیچوقت عوض نشد . برای او هندسه راه درك دنیای خارج وتوجیح دنیای درونی خودش بود . برای کوربوزیه هندسه مظهر خلوص ، تعادل و تکامل خدایان بود .

همراه با ایدئولوژی افلاطون ، ویتروویوس Vitruvius سعی کرد تا تمام هنرمندان را بصورت منتجه‌ای از هماهنگی مثلث قائم‌الزاویه و متساوی‌الزاویه تشریح کند . آلبرتی Alberti واحد هماهنگی نسبتهای حجمی بود . و وقتی کوربوزیه متوجه شد که مثلث قائم‌الزاویه عنصر کنترل کننده در نمای ملاقتهای میکل‌آنژ بوده است ، اعتماد بیشتری یافت . از یونان قدیم تاکنون ، انسان در سدد این بوده است که از مظاهر طبیعت تناسبهای هماهنگ بدست بیاورد . نسبتهائی که در همه‌چیز اعم از اشکال حیوانی یا نباتی تا حرکات اجسام توازن خود را حفظ میکند . کیفیت مجسمه‌سازی بهمین دلیل برپایه اندازه‌های رویائی تن آدمی قرار گرفت . نقاشی‌های دوران رنسانس از قوانین تقارن تبعیت کرد . و کوربوزیه هنرمند ، غریزه خلاقه خود را برای خلق سیستم یك شکلی ، برپایه حجم های متناسب ، قرار داد و الگوی Modular کار خویش را تا سرحد هماهنگی در همین زمینه پیش برد ، و چون آدمی هم از بناها و هم از ماشینها استفاده میکند ، کوربوزیه Modular نمونه کار خویش را منطبق با ابعاد و اندازه های قسمتهای مختلف بدن انسان قرار داد .

کوربوزیه معتقد بود که هیچکس نمیتواندبدون داشتن احساس تناسب ، معمار شود . رایت نیز تایید کرده است ، که یك آرشیتکت پایستی باحس تناسب بدنیا آمده باشد . ولی اصطلاح تناسب برای ایندو مفهوم یکسان ندارد . منظور کوربوزیه تناسبهای تجریدی در تصاویر هندسی سطح میباشد . ولی رایت تناسبی را در نظر دارد مرتبط به طبیعت ماده و نیرو هائی که در آن جریان دارد .

تجرید هندسی متناسب با اشکال خارجی نظامی را پایه‌گذاری میکند و توجهی به نیرو های در کار ، چه درون اشکال و چه بیرون آنها ندارد و به حرکت و تغییراتی که از این نیرو ها بوجود میآید اعتنا نکرده و نتیجه و اختلاف جهات مختلف مواد و اثرات متقابلی را که برهم دارند هرگز در نظر نمیگیرد . با چنین دیدی ، یا برای شکل مفهومی جهانی ، برتر از شرایط طبیعی و تعابیر فردی ، قائل باید شد و یا قبول کرد که چنین‌تعبیری یك مخالفت مصنوعی با طبیعت است .

برخلاف نظر فوق نحوه دیگری میتوان مطلب را تفسیر نمود و آن در نظر گرفتن تعبیری است که برای محتوای‌زنده تعیین کننده اشکال، احساس قائل شود و برای شکل حالتی جهانی در نظر گیرد که برشرایط طبیعت وبرتمام تحولات دینامیك فرم ها ومقاومتی که متقابلا نشان میدهند ، منطبق باشد . ما چنین تعبیری را تحریف اورگانیك Organic مینامیم. رایت، نماینده معماری اورگانیك از خط‌کش وپرگار بسرای کشیدن خط صاف و یا دایره استفاده کرده است . کوربوزیه خطوط منحنی را با دست و بدون ابزار میکشید . رایت که معتقد بود : دایره مظهر بینهایت مربیع مستطیل ، هماهنگی و مثلث امید است ، حتی در اشکال‌هندسی هم مفاهیم سمبلیك و روابط روانی مشاهده کرد . از طرفی نقاش های کوربوزیه نه‌تنها قادر به نشان دادن چهره مردم ، دستها ، ابر ها وسنگینی بدنها و یا جریان باد نیست ، حتی محتوای هیجانی و روحانی خود را نیز از دست داده مفهوم زندگی روزانه را نمایان نمیسازند . این نقاشیها چیزی جز خطوط و سطوح رنگی تقسیم شده ، نیستند . وچون نیروئی درونی وجود ندارد که این عوامل را بهم مربوط سازد ، برای کوربوزیه بکار بردن تناسبهای حجمی مثل الگوی Modular مخصوصش ،اساسی شناخته شد ، تا باین نقاشیها ترکیب خارجی واقعی بدهد .

الگوئی که در معماری بکار میرود نتیجه‌ترکیب دو بعدی نقشه و حالت خاصی بآن دادن است‌بقسمی که دو بعدرا بدون وسیله، سه‌بعدی درسطح‌جلوه‌دهد. Modular بدیوارها حالت نقاشی‌تجریدی میدهد اما ارتباطی با عمق ساختمان یا منحسامت دیوارها ندارد . همچنین ارتباطی بین آن وسختی یا ظرافت ونازکی مواد ساختمانی و یا حجم قطعات مورد استعمال و یا اختلاف ضخامتی که در نقشه اصلی پیش‌بینی شده است وجود ندارد . درویلائی که در «گارش» Garches ساخته‌اندویاساختمان Unite مارسی پنجره‌بندی زیباست ، اما فقط میتواند جلوه خارجی معماری عصر رنسانس را نمایان سازد . در این موارد کوربوزیه با بکار بردن تزئینات هندسی سفیدی در رویا ، به این حالات ظاهری ساختمان که بسبك کلاسیك است جنبه معماری

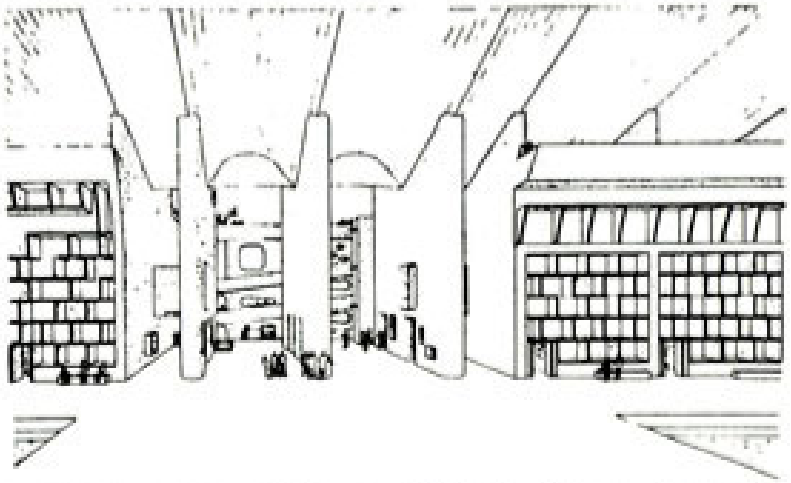

آکادمیك داد من معتقدم هستم که جلوه وزیبائی تکنیك کوربوزیه غیر قابل تقلید است . حتی اگر کسی در سرزمینی دیگر پنجره‌ها و شکل سقفهای معماری او را تقلید کند نمیتواند ارتباط عددی که خود او برای تناسبها بکاری برده ایجاد نماید. پیتربلاك Peter Blake بنای موزه گوگن هایم Gugenheim را که رایت Wright ساخته است مورد انتقاد قرار میدهد ، زیرا موادساختمانی که بکار رفته در همه‌جا یکسان است و معتقد است که اگر کوربوزیه میبود این مواد را برای ایجاد تضاد منظره ، متنوع میکرد . رایت چنین احتیاجی را حس نکرده است زیرا بعقیده اومعماری عبارتست از ایجاد ساختمانی متناسب با موادی که در دست داریم . ولی کوربوزیه برای معماری‌ترکیب خاصی قائل است که عبارتست از تنوع شکل دیوار ها بمنظور گوناگون جلوه دادن اثر آنها ، مثلا دیواری را با سنگهای سطح تزئین میکند و یا با دانه های درشت شن .

سالها براین عقیده بودند که معماری قدیم‌زیاده از حد ساده و خالص بوده و تمایل اورگانیك در جهت مخالفت با آن پیدا شد . آنچه که از کلمه اورگانیك Organic منظور میکنند بکار بردن خطوط منفی و مستقیم است‌که شکل زنده القاءمیکند و یا شاید استعمال مواد طبیعی مرسوم ، مثل چوب و آجر . آنها مفهومی را که «رایت» از کلمه اورگانیك در نظر دارد منظور ندارند . بعبارت دیگر دنبال کنندگان خلوص معماری قدیم از خطوط مستقیم دیوار های عمود سفید و سطوح درخشان و شفاف ، احساس خستگی کرده به سیستمی که‌طرفدار تنوع مواد ساختمانی بود گرایش پیدا کردند . این سیستم اشکال گوناگون را باهم ترکیب مینماید و این یکنوع پیروزی در زمینه‌اصول معماری‌کوربوزیه بود .

پایلوتیس PILOTIS برضد طبیعت

کوربوزیه معتقد است که معمار شکلهای ترکیبی را با نظمی بکار میبرد که خلوص پاك کارخلاقه معنوی را دارا باشد . منظور از این حرف آنستکه وقتی معمار طرح را تمام کرد آنرا در جیب خود میگذارد و روانه می‌شود تا منظره‌ای را که‌متناسب با آن خواهد بود ، بیابد . رایت حالت طبیعت‌را که در روی زمین وجود دارد مقدم براحساس تناسبها ومتد های تکنیك نو جا میدهد . بسرای هردو اینها نقشه زمین خیلی اهمیت دارد اما کوربوزیه ارزش آن را در این میداند که عوامل ترکیب‌کننده ساختمان برروی ستونهائی برسطح آن بالارود درحالیکه رایت آنرا برای‌نشان دادن روح ساختمانی که قصد ایجادش را دارد ، درنظر میگیرد همچنین رایت احساس میکند که آنچه که دراطراف ما است راهنمای ساختمانی که خواهیم ساخت‌میباشد و برای او ساختمانها در عوامل طبیعی شان شبیه به قوهائی هستند که بآرامی برسطح دریاچه پیش میروند .

کوربوزیه طبیعت را یاغی ، غیر اصولی ومیلو از تغییر می‌بیند و حس میکند که مبارزه با آن وظیفه انسان است و معتقد است ساختمانهائی کـه آدمی بنا مینماید و شهرهائی که برپا میسازد هرگز نبایستی به بی‌نظمی خود طبیعت باشد . یك‌چنین حالتی جنبه زیبائی هندسی و روح تفکر اروپائی را در بر دارد که تکامل علم از آن برخوردار شده است . تحول تکنولوژی و پیدایش نیروی مسادی

نمونه های جالبی از پیشرفت دنیا و تسلط آن برطبیعت است . راهنمای جدید معماری ریشه های همین طرز تفکر کوربوزیه است . همانگونه که زیبائی ماشین نتیجه تجرید هندسی است .

در حالیکه بناش با ستک و توده‌های آجرایجاب میکند که پایه های سنگین بنا کند و برروی ستون های متکی به زمین اصلی ، ساختمان را فرجند طبقه که مایلند بالا ببرند . اگر در شهرهای فرون گذشته اروپا ساختمان ها با توده های حجیم بناش ، دور تا دور بانجه های مرکزی بنا می‌شد ، امروزه با استفاده از پایلوتیس Pilotis پنجره های طبقه اول را طوری تنظیم می‌کنیم که تهویه خوب صورت بگیرد و منظره خنک دیوار های قدیمی را نداشته باشد . کوربوزیه نه‌تنها این مند را برای تصحیح وضع غلط شهرها پیشنهاد میکند بلکه در مورد خانه های شخصی و خصوصی نیز توصیه مینماید . باین ترتیب که خانه برپایه های نصبشده بنا میگردد و در درون آن فضا ها بوسیله دیوار های اطراف از طبیعتی که دور آنست جدا می‌شود.

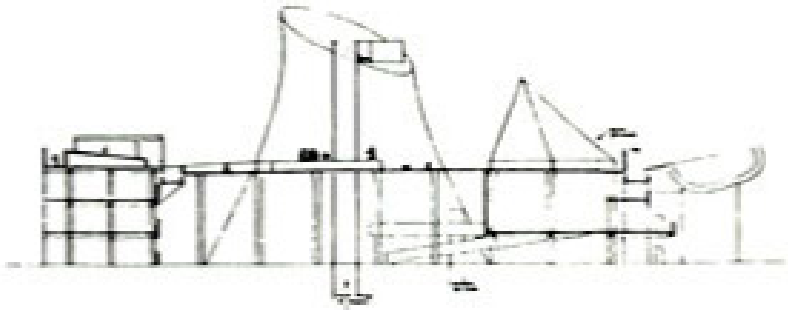

چنین خانه‌ای ظاهر نامتعادل سنگینی دارد که آن دینامیسم سطح زمین را که بایستی جلوه دهد بسیار ضعیف می‌کند. قسمتهای محدود چندضلعی Square Box روی ستونهابناگشته ولی‌ارتباطی راکه‌بین شکل آنها و نیروی ساختمانی که در درونشان بکار رفته است نمایان نمیسازند . این خانه خطوط معمولی مستقیم را بازوایای قائمه دربردارد که درست مغایر با طبیعت غیر هندسی اطراف آنست. رنگهای سطوح محدود کننده چند ضلعی Boxes بهیچ وجه شبیه رنگهای موجود در طبیعت نیست . بلکه برخلاف آنست و بخصوص رنگ سفید در همه آنها غلبه دارد که مبین رنگهای غیر طبیعی است . برای تکمیل طبقات بالا کوربوزیه احتیاجات اشخاص را که بایستی در آن زندگی کنند در نظر نمیگیرد بلکه از زوایای مستقیم‌و منصفآنها استفاده مینماید . یعنی تصاویری که زیبائی خارجی مخصوص ایجاد نماید . پنجره بندی وبالای گارش Garches و کادر پنجره های «واحد مارسی» Marseilles Unite هردو از جزئیات تناسبهای تجریدی بهره‌مند هستند.

رایت یك چنین ساختمانی را مورد انتقاد قرار میدهد و تشبیه به یك اثر نقاشی دو بعدی مینماید . برای رایت داخل کردن احساس زندگی در معماری اصل غیر قابل انکار است و بعقیده او این Pilotis پایلوتیس کوربوزیه شبیه به تصویریست که نه ارتباطی با تکنولوژی امروز دارد و نه بازندگی روزانه مردم .

معماری دو بعدی بند طبیعت امروزی ، بسیاری از معماران زاپنی را شیفته خود ساخته است . بنفسی که از Pilotis پایلوتیس و Square Boxes «قسمتهای چهارگوش جعبه‌ای» بنا های کوربوزیه اقتباس میکنند . و با علو بابنکه باران از سقفهای ایوان مانند این ساختمان ها براحتی جاری نمیشود و یك نوع درخشندگی زیاده از حد برجا میگذارد. معماران جوان پشت بامهای «سطح چهار گوش» را بسبك کوربوزیه ترجیح میدهند . ونیز بااینکه تذکر داده شده‌کااین نوع معماری در مقابل زمین لرزه دوام زیادی ندارد . باز هم طرفداران آن زیادند .

نمای آزاد Free Elevation کوربوزیه علاوه برپایلوتیس Pilotis و باغ در پشت بام Roof Garden چند اصل دیگررا در معماری نو لازم میداند . یکی پلان آزاد Free Plan است . دیگری «ردیف افقی پنجره بندی Horizontal Strip Fenestration آزادانه و بدون تبعیت از سیستم بالا بردن‌ساختمان

Free Elevation لزوم رعایت خطوط مستقیم برای اینکه دیوار های بناش ساز را قابل تحمل وزن بنا کند ، نقشه اصلی را در طبقه اول محدود میسازد . ولی ساختن پایه هائی که با ستون های مخصوص تقویت شود هرنوع وزنی را میتواند قابل تحمل نماید . همچنین ممکن است قسمت بندیهای مورد نیاز را در جا های لازم عملی کرد و از طبقه اصلی ساختمان آزادانه و با سرفصوتی طبق نیاز استفاده نمود . ونیز بسته بوضع ستونها در ساختمان های چند طبقه مواد ساختمانی سبك‌انتخاب کرد و پنجره‌هائی تعبیه نمود که از یك نیش یا تا نیش دیگر کشیده شوند .

کوربوزیه با بکار بردن این سیستم دیوار وپایه سازی ، مسئله امکانات جدید ساختمانی‌را تنها متوان نمیکند ، بلکه این مند باو اجازه می‌دهد که دیوار ها و پنجره ها را مطابق طرح مورد سلیقه‌اش‌سازد. او عقیده دارد که خطوط خارجی کانترال هـای گوتیك کمورد‌ستایش آگوست‌رودن August Rodin بوده، وحشیانه است . اما هماهنگی ونظم‌ساختمان دیوار های کلاسیك عصر رنسانس را شدیدا مورد تقدیر قرار می‌دهد . کوربوزیه میل و علاقه خود را علاوه برکیفیت ساختمان و جزئیات درونی آن متوجه زوایای مستقیم وخطوط موازی میکند . او میگوید که جان کلام در معماری امروز خصوصیات هندسی سطوحی است که برپایه‌ای سخت ، وشن بالا رفتن بنا ساخته می‌شود .

رایت بعکس کوربوزیه ، تسلیم به از بین‌بردن

«چهار گوشه‌های قوطی مانند» Square boxes میگیرد و میگوید بدون ساختن دیوار های بدنه‌ای، فضا های مرفعت را میتوان بیکدیگر مربوط کرد وحتی آنها را به فضای خارج مرتبط ساخت و تنها دور قسمتهائی را باید دیوار کشید که محدوده آنها حتما احتیاج به حفاظت از دنیای خارج داشته باشد. وچنین دیوار هائی تار ویود اصلی ساختمان های او را تشکیل میدهند وکف قسمتها و سقف اطاقها از این دیوار های اصلی منتصب شده ، طرح ریزی میگردد .

کوربوزیه دیوار ها را با چنین دیدی نگاه نمیکند ، بلکه مکانهائی میداند که میدان تجلی هنر قرار میگیرند . او میگوید چنانچه دیواری بشکل مانع جلوه کند با استعمال رنگهای دینامیك این حالت را از او پس خواهیم گرفت . بعلاوه در ساختمان دیوار ها طرفدار تنوع است و در موادی که بکار می‌برد ، توده های آجر ، سنك وتکه‌های شیشه فرو میکند و باین ترتیب ، یکنواختی منظره دیوار را از بین برده بمواد ساختمانی جلوه و درخشندگی رنگهای نقاشی میدهد . بکار بردن شیشه در دیوار ها گرچه دارای این نقیصه است که نور را مستقیما داخل میناید و این عیب که ، سبب از دست رفتن حرارت میشود ، معهذااین امتیاز را دارد که نشان دهنده جلوه عصر ماشین است . همچنین موانعی را که در مقابل دید بوجود میآورد بمنظور ایجاد سایه در داخل بناست و در حقیقت با این صل منظره خارجی را عوض میکند .

معماران زاپنی تقریبا تمام روش‌هائی را که کوربوزیه در سالهای آخر عمر خود برای ظاهر آپارتمانهایش در نظر میگرفت ، تقلید کرده‌اند . ولی متاسفانه در بسیاری موارد کـانیکه باین تقلید دست زده‌اند چون تجربه طولانی کوربوزیه را در امر نقاشی نداشته‌اند ، نتوانسته‌اند رنگهای مخصوص او را ایجاد کنند و از نظر دید اثر کـل کننده وسفیدی های بی جلوه ایجاد کرده‌اند . بعضی از منتقدین طرفدار اتحاد هنر پلاستیك و معماری‌هستند ولی من فکر میکنم که هنر پلاستیك معاصر چون محتوای انسانی خود را از دست داده است چیزی جز رنگهای زننده و اشکال عجیب و غریب برایش باقی نمانده که در هم وبرهم ، بیننده را دچار احساس خلاء و پوچی میکند . شهر مکونی امروز تماس خود را با عطر و رنك طبیعت از دست داده است . رنگهای مصنوعی بروی تمام مواد غذائی‌که میخوریم ریخته شده . قدرت لازم برای بوجود آوردن معماری خلاقه و تاسیس فضا های زنده از دست رفته و حالتی بوجود آمده است شبیه منظره خارجی چیزی که بروی آن پرده‌ای کشیده باشند.

با وجود این احتیاجات تجارتی در اینجهت پیش میرود که مدام چیز های تازه عرضه کنند و معمار بجبر ترقی و تحول تو مجبور است که در جستجوی مند های مناسب روز باشد . زمانیکه کوربوزیه دیگر چیزی برای تقلید نداشته باشد ، نفوذ این استاد فرانسوی هم بتدریج از بین خواهد رفت .

سقفهای منحنی Curving Roofs

استعمال اشکال آزاد بجای خطوط و زوایای

مستقیم در پشت بامها سهولتهائی در امر ساختمان معروف مارسی بوجود آورد و سقف منحنی کلیسای رونشان Ronchamp پدیده ایست که بنـــام «کوربوزیه بعد از جنگ» شناخته میشود . معهذا باید بیاد بیآوریم که در کار های قبلی او نیز دیوار های محدب و مقعر در اطراف راه پله ها و توالت وجود داشت . این دیوار ها نه ربطی به احتیاج انسان دارد و نه تناسبی با وضع درونی ساختمان . حتی این تحدب و تقعر راه حلی برای مشکل ساختمانی نبود . مثل گنبد یا بدنه صدفی ، بلکه این سطوح منحنی بهمین دلیل که ناشی از یك محاسبه هندسی نمیشد یکنوع جدائی بین نیرو های درون وبیرون ایجاد میکرد ووظایف قسمتهای آن ایجادمیکرد. این سطوح تجریدی هستند مثل استوانه ، شکل کروی، مخروط وهیچ ارتباطی به کیفیت مواد ساختمانی ندارند . باز کردن یك سوراخ هرمی درسقـف ساختمان که نور از آن بیآید و یا چیزی شبیه باین در دیوار اطاق تعبیه کردن ، دو نمونه ارزنده برای نشان دادن حالت تجریدی در معماریست . این قسمتهای محدب و مقعر بدون ارتبـاط بـا

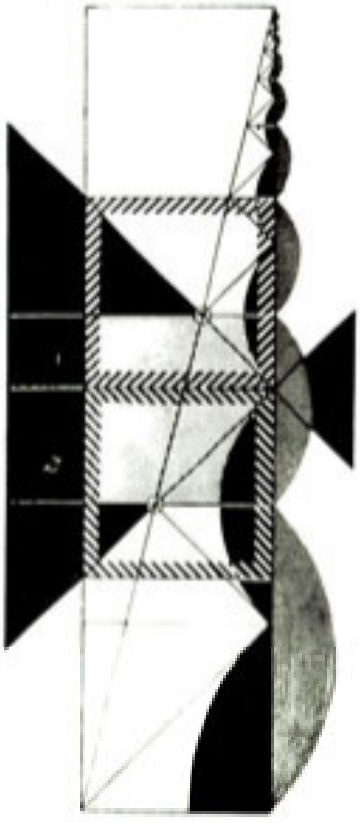

وضع سقف ودیوار ، همانند مجسمه ونقاشیهای کوربوزیه زیبا جلوه میکنند . اما چون از نظر معماری مفهومی برای آنها نمیتوان یافت و از نظر احتیاجات روزانه معنی خاصی ندارند قهرا پوچ وبی‌اساس بنظر میرسند .

از قرار معلوم نمونه های اصلی که مدل این شکل های آزاد ساختمانی در «کلیسای رونشان» و «بنای مارسی» قرار گرفته است ، خانه هائیست که کوربوزیه درجزایر مدیترانه دیده است . نشریه های اختصاصی از این خانه‌ها بمن عرضه داشته‌اند که به‌نگاه اول ایجاد این شبهه رامیکندکه شبیه آنها را قبلا دیده‌ام . معهذا درست که دقیق میشوم ،درك این نکته آسان میگردد که قوسها و گنبدهـا در این معماری‌ها اشکـال طبیعی هستند با سنگینـی مخصوص خودشان . کوربوزیه هدفش این بـود که برضداین سنگینی ساختمانی و طبیعی عکس‌العملی بشکل اثری که مخلوق دست آدمی است در مقابل طبیعت قرار دهد .

معهذا ، جای گفتگو نیست ، که سقفهای پاین سبك بسرعت در زاین مورد استعمال پیدا کرد . و ساختمانهای متعددی یادآور این تشابه است . مثل سقف «توشودائی جی Toshodai-ji» و«رونشان» Ronchamp ولی اگر دقیقا مقایسه کنیم ایندو شباهتی بیدیگر ندارند . انحنا های‌ساختمان های تاریخی زاپن بمنظور راحت سرازیر شدن‌باران بنا شده و بکار بردن سقفهای مسطح معماری کوربوزیه در آب وهوای بارانی این کشور یك نوع اقدام برخلاف کار های کلاسیك آن است .

جدول بندی و راه های اصلی

کوربوزیه میگوید ، یك‌الاغ نتخوارکنان از محلی به محل دیگر سرگردان است اما یك انسان معقول همیشه مستقیما بطرف هـدف خود پیش میراند . همچنین او معتقد است که زاویه قائمه مناسبترین ابزار بـرای استقرار فضا های ثـابت میباشد . علاوه براین پیشنهاد میکند که وضـع پیچیده و مبهم شهر های امروزی را باالگوهای جدول بندی شده راه‌ها، Checker Board نظم و ترتیبی بدهند . برای او کوچه های شهر های قرون وسطی از جاده های مالرو طرح ریزی شده است که بهیچ عنوانی جوابگوی ترافیك مدیم کننده امروزی ما نیست .

بعقیده کوربوزیه اشتباه بزرگ Camillositte طراح شهر وین در این بوده است که ملهم از زیبائی های قرون وسطی ، به خیابان های طرح خویش، پیچ و خم های زیاده از حد داده است . کوربوزیه در اینباره معتقد است که طراح اثر هنری را بـاب کار های شهر سازی مخلوط کرده است . و شهر های نمونه که بطور منطق طراحی شده‌اند ، برای کوربوزیه عبارتند از : پکن ، ورسای ، شهرهای استعماری امپراطوری رم و قاره آمریکا و نیز شهر های نظامی ساز دوران رنسانس ، پرواضح است‌که خیابانهای تنك و پر پیچ و خم ، از نظر امکان رانندگی امروزی ، یك اقدام جدی بمنظور ایجاد شاهراه های صحیح ، ایجاب میکند ، ولی اینکار لازم نبایستی باعث نابودی ابنیه تاریخی و فرهنك شهر سازی جغرافیائی که از قرون گذشته برای ما باقیمانده است گردد .

در زمان ناپلئون سوم ، فرماندار شهر پاریس برای جلوگیری‌ازانقلاب مردم‌بوسیله توپهای نظامی، بولوار های عریض و بزرگی در پاریس احداث کرد ، در نتیجه اینکار باعث گردید که تمـای بناهای با شکوه سربوشی گردند برای کلبه هـای فقیرانه . بدون شك این عمل مشکلات عبور ومرور آینده آنزمان را حل نمود ، لیکن باعث نابودی شکل متناسب شهر که یادگار قرون وسطی بـود گردید .

شهر های سبك باروك مانند یونان قدیم بقسمی وضع سقف و دیوار ، همانند مجسمه و نقاشیهـای کوربوزیه زیبا جلوه میکنند . اما چون از نظـر معماری مفهومی برای آنها نمیتوان یافت و از نظر احتیاجات روزانه معنی خاصی ندارند قهـرا پوچ وبی‌اساس بنظر میرسند .

از قرار معلوم نمونه های اصلی که مدل این شکل های آزاد ساختمانی در «کلیسای رونشان» و «بنای مارسی» قرار گرفته است ، خانه هائیست که کوربوزیه درجزایر مدیترانه دیده است. نشریه های اختصاصی از این خانه‌ها بمن عرضه داشته‌اند که به‌نگاه اول ایجاد این شبهه رامیکندکه شبیه آنها را قبلا دیده‌ام . معهذا درست که دقیق میشوم ،درك این نکته آسان میگردد که قوسها و گنبدهـا در این معماری‌ها اشکـال طبیعی هستند با سنگینـی مخصوص خودشان . کوربوزیه هدفش این بـود که برضداین سنگینی ساختمانی و طبیعی عکس‌العملی بشکل اثری که مخلوق دست آدمی است در مقابل طبیعت قرار دهد .

معهذا ، جای گفتگو نیست ، که سقفهای پاین سبك بسرعت در زاین مورد استعمال پیدا کرد . و ساختمانهای متعددی یادآور این تشابه است . مثل سقف «توشودائی‌جـی Toshodai-ji»و «رونشان Ronchamp ولـی اگر دقیقا مقایسه کنیم ایندو شباهتی بیکدیگر ندارند . انحناهای ساختمان های تاریخی زاپن بمنظور راحت سرازیر شدن‌باران بنا شده و بکار بردن سقفهـای مسطـح معماری کوربوزیه در آب و هوای بارانی این کشور یك نوع اقدام برخلاف کار های کلاسیك آن است .

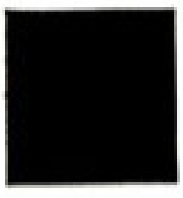

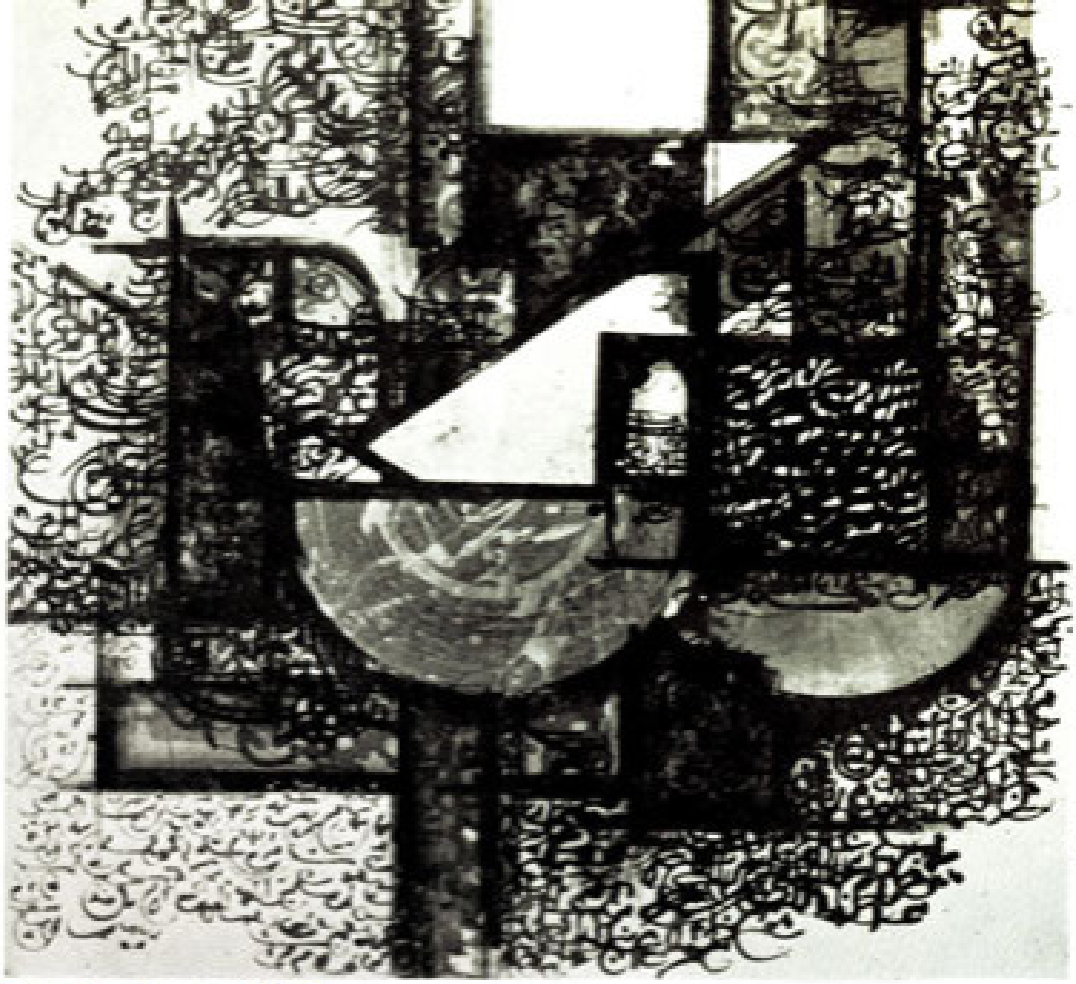

پیلارام . متولد ۱۳۱۶ تهران
فارغ‌التحصیل از دانشکده هنرهای تزئینی ۱۳۴۵ فعالیت‌های هنری از سال ۱۳۳۷ ـ نمایشگاه‌های منفرد به نوبت :

۱۳۴۱ تالار فرهنگ
۱۳۴۵ گالری بورگر
۱۳۴۸ گالری سیحون

برنده دو بینال تهران ۱۳۴۲
بینال سوم تهران برنده مدال طلا
۱۳۴۴ بینال چهارم تهران برنده جایزه اول وزارت فرهنگ و هنر
۱۳۴۶ بینال پنجم مجسمه‌های تهران
۱۹۶۱ بینال سوم پاریس
۱۹۶۲ بینال چهارم پاریس
۱۹۶۳ بینال بین‌المللی ونیز و فروش یک اثر بموزه آرمدن‌تیوبورگ و چند نمایشگاه دسته جمعی در خارج

F.Pilaram

فرامرز پیلارام

پیلارام جستجوگر فرمها ،ترکیب ها وحتی خطوط و تعابیر تازه‌ای از رنگها و نشاندهنده جلوه هائی نو از کمپوزسیون میباشد .

این برداشت را با وجود تجربه هائی که در این زمینه شده است در کار پیلارام میتوان زمینه شیوه‌ای تازه دانست جستجوی تصور و مفهوم در نقاشی امروز بویژه تعابیر و مفاهیمی که بدان عادت کرده‌ایم و مقید شده‌ایم . در کار های پیلارام خط با بیانی آسوده در همه زمینه ها و در قشر رنگها متجلی است . خطوط و شکلهای هندسی بی آنکه یادآور کوبیسم باشد در سطح کلی تابلو ها عنصر مهمی بشمار میآید برای ایجاد نوعی نظم تازه که در خدمت کمپوزسیونی غنی و نشان دهنده‌ی وجود مفهومی کلی است .

نگاهی به مناطق روستائی ایران

نوشته: اصغر ساعد سمیعی

عکسها: از آرشیو سوکرا

امین قرن معماری رامیتوان در روستا ها یافت در شمال وجنوب کشور که در کنار کوه یا دردامنه کوههای مرتب تجربه ساکنین هر منطقه و امکانات طبیعی دانش آنان آفریننده معماری محلی روستائی بود احتیاج وامکانات یاس ناپذیر شد و فضائی را بوجود آورد که بین زمانی و اصالت جوابگوی حوائج های روستائی نبین بود .

با تقسیم املاک مزروعی بین زارعین وضع اقتصادی آنان بهتر شد ودر این چند ساله جهش عجیبی در امر خانه سازی در روستا ها شروع گردید اما شرایطی که باعث بوجود آوردن این معماری در روستا ها میشد بعلت وجود وسایل ارتباطی جدید تلویزیون- رادیو- مجلات و ورود مصالح جدید . بازار و رشد اقتصادی روستائیان تغییر کرد عدم آشنائی بسا تکنولوژی عصر کرایش روستائیان بشهر نشینی یا تقلید ازخانه‌های شهری و عدم وجود معماری که جوابگوی احتیاجات امروزه روستائیان باشد باعث شد که از مصالح ناشناس و نا مرغوب استفاده کنند . ومعماری روستائی و منظره عمومی روستا را دگرگون سازد دقت بیشتر در امر نوسازی روستا ها و بازدید های محلی هنرمندی برای مسئولین امر خواهد بود که باید از این زمان اجتماع روستائیین را هدایت وآنان را با احتیاجات و امکاناتشان آشنا تر نمود. و بالاخره محیطی برای بوجود آوردن معماری منطقی و زیبابرای روستائی بوسیله روستائی ایجاد کرد .

بعنوان مثال روستای گیلان را مطالعه میکنیم بیشتر محلهائی که کشاورزی اصلی آن شالیزاری باشد ساختمانهای محلی موجودفضای مورد احتیاج روستائیان را تامین میکرد . از مصالح محلی بهترین وجهی استفاده میشد یا حداقل از امکاناتشان بهره میبردند ایوان محل اصلی زندگی روستائی است اطاق برای محافظت از وسائل زندگی و استفاده کوتاه مدت در زمستان و محل خشك كردن الياف برنج بود دودی که در اطاق یا ایوان بوسیله سوزاندن شاخها و برگها و اشجار جنگلی برای طبخ و یا ایجاد گرما بوجود میآمد از پوسیدگی چوب در مقابل رطوبت جلوگیری میکرد حشرات موذیرا از بین میبردضمنادر مواقع‌بارندگی بی دربی کمی به خشك شدن پوشش سقف کمك میکرد دیوار های اطراف از گل یا خشت خام بود صاحب خانه آنرا بنا میکرد . سقف و پوشش خارجی که از چوب یا (لی) (لیق) بود بوسیله نجار محلی یا اشخاص با ذوق واهل فن در مدت خیلی کوتاه ساخته میشد چون هوای شمال اغلب بارندگی است برای اینکه کار پوشش خانه زودتر پایان پذیرد همسایگان و اهل ده صاحبخانه را یاری میکردند این کمك در کار زراعت یا سایر موارد بین اهالی متداول است همکاری اجتماعی‌بیك‌نفر را(یاور) و برای کار های عمومی مثل لایروبی نهر ها و غیره‌را (ایلجار) مینامند .

حالا چوب نسبت بگذشته‌گران شده و از قطع اشجار بدون مجوز قانونی جلوگیری میشود (لی) که اساس پوشش سقف در شمال است روز بروز کمیاب‌تر میشود چون بجای رویش این گیاه ها واستخر ها که در حقیقت محل ذخیره آب بود یا ایجاد سد سفید رود بمزارع

با مرانع تبدیل خواهد شد آمار فروش مواد نفتی در دهات و آمار مشترکین روستانشین در شرکتهای پخش گاز نشان میدهد که دیگر روستائی مثل گذشته از هیزم‌استفاده نمیکنددراینصورت احتمال‌پوسیدگی چوب چه بعلت رطوبت هوا یا وجود حشرات موذی زیاد میشود بنا وجود کارخانه برنج کوبی از مدت زمانی پیش دیگر روستائی شلتوک را با بوسیله ابتدائی به برنج تبدیل نمیکند امکان خشک کردن ساقه به خوشه های برنج در محیط خارج از فضای مسکونی هم قابل قبول است پس دلایل بوجود آوردن فضای موجود بعلت عدم احتیاج و مصالح متداول کوکم از بین میرود .

متاسفانه آنچه جانشین مصالح گذشته شد فقط درسقف سازی مورد استفاده قرار گرفت یعنی بجای تیر چوبی تیر آهن بجای (ل) ورقه آهن سفید ساده یاموجدار جایگزین شده است بعلت عدم وجود معدن سنگ در نزدیکی این منطقه دیوار ها و سایر اجزاء ساختمان را مثل گذشته با گل و خشت خام یاآجر بنا میشود پس بنظر میرسد کهمشکل اصلی در ساختمان جدید روستائی عدم آشنائی روستائی با سیستم سقف

سازی است که میتواند با مصالح جدید و با اطمینان کامل جایگزین روند ها گذشته میشود و احتیاجات روستائی را تامین نماید در ضمن قابل انعطاف باشد و از نظر اهل فن منطقی و زیبا باشد .

یکباره نمیتوان‌خطوط اصلی معماری شمال ایران را عوض کرد و دلیلی برای اینکار دیده نمیشود بایستی استیل معماری را هم از این نظر مطالعه کرد و یک پایه اساسی با یک دیسیپلین قوی معرفی کرد

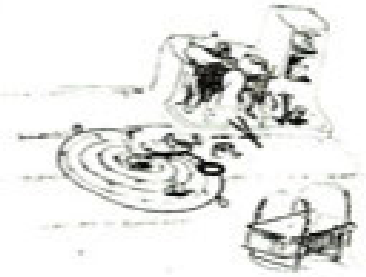

که برای روستائی آشنا باشد . تعلیم و تربیت در روستا مهمترین عامل برای پذیرش طرحی نو برای بهبود وضع روستا است با کمک سپاهیان آبادانی و ترویج و روش تعلیمات سمعی و بصری روستائی را راهنمائی کرد . یکدوره کوتاه کار آموزی برای عده محدودی روستائی ترتیب داد تا جانشین‌استاد کاران سابق شوند چنانچه طرحهای پیشنهاد میشود شرکتهای تعاونی و سایر بنا های عمومی را با طرح جدید بسازند تا روستائی‌آنرا ببیند و بتواند فوائد آنرا مشاهده نماید شرکتهای تعاونی و بانکها برای بنا هائی که با طرحهای پیشنهادی ساخته‌میشوندتسهیلات بیشتری‌فراهم نمایند .

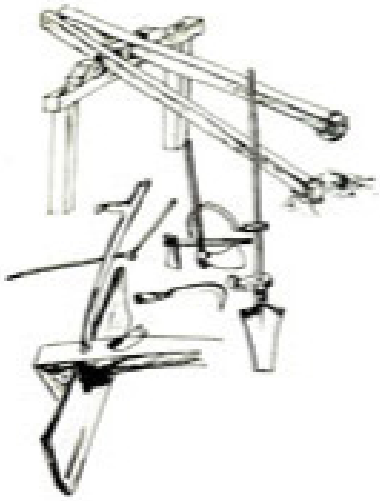

برای تهیه مصالح اولیه و یا مصالحی که باید پیش ساخته باشد میتوان از همکاری مشترک چند شرکت تعاونی روستائی استفاده‌کرد وتسهیلات لازم‌برای تاسیس کارگاه های کوچک تهیه مصالح ساختمانی بدست آورد .

در ابتدای کار امکان دارد که طرح پیشنهادی از نظراقتصادی قابل مقایسه‌با زمان گذشته نباشد اما نباید از نظر دور داشت که روستائی در حال پیشرفت است سطح درآمد نیز بالا رفته امکانات فعالیت در روستا افزایش یافته و اگر در اینمورد اجازه سرمایه ـ

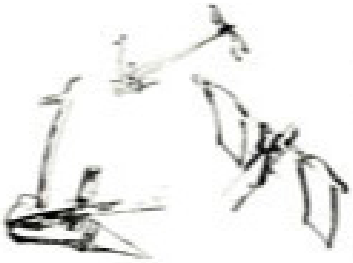

گذاری بیشتری بنماید ذخیره ملی در امر ساختمان خواهد شدبنابراین آنچه که باید جستجو کرد بعنوان هدفهای اصلی بطور خلاصه بشرح زیر خواهد بود .

۱ـ جستجوی فضای معماری که بتواند احتیاجات ساختمانی روستائیان را از هرجهت تامین نماید .

۲ـ جستجوی‌فرمهای معماری که روحیه منطقه‌ای روستا را از بین نبرد و از ایجاد یک معماری همه جائی جلوگیری کند .

۳ـ جستجوی روش ساده‌ای برای اجرای ساختمان در روستا برای روستائی بوسیله روستائی .

۴ـ انتخاب مصالح جدید با امکانات موجود .

۵ـ سرعت در اجرای طرح. اجرای طرح بتعداد زیاد

۶ـ مطالعه اقتصادی طرح

IRAS

PLANNING AND PROGRAMMING CENTER

طرح

از : منوچهر ایران‌پور

مرکز برنامه‌ریزی ایران

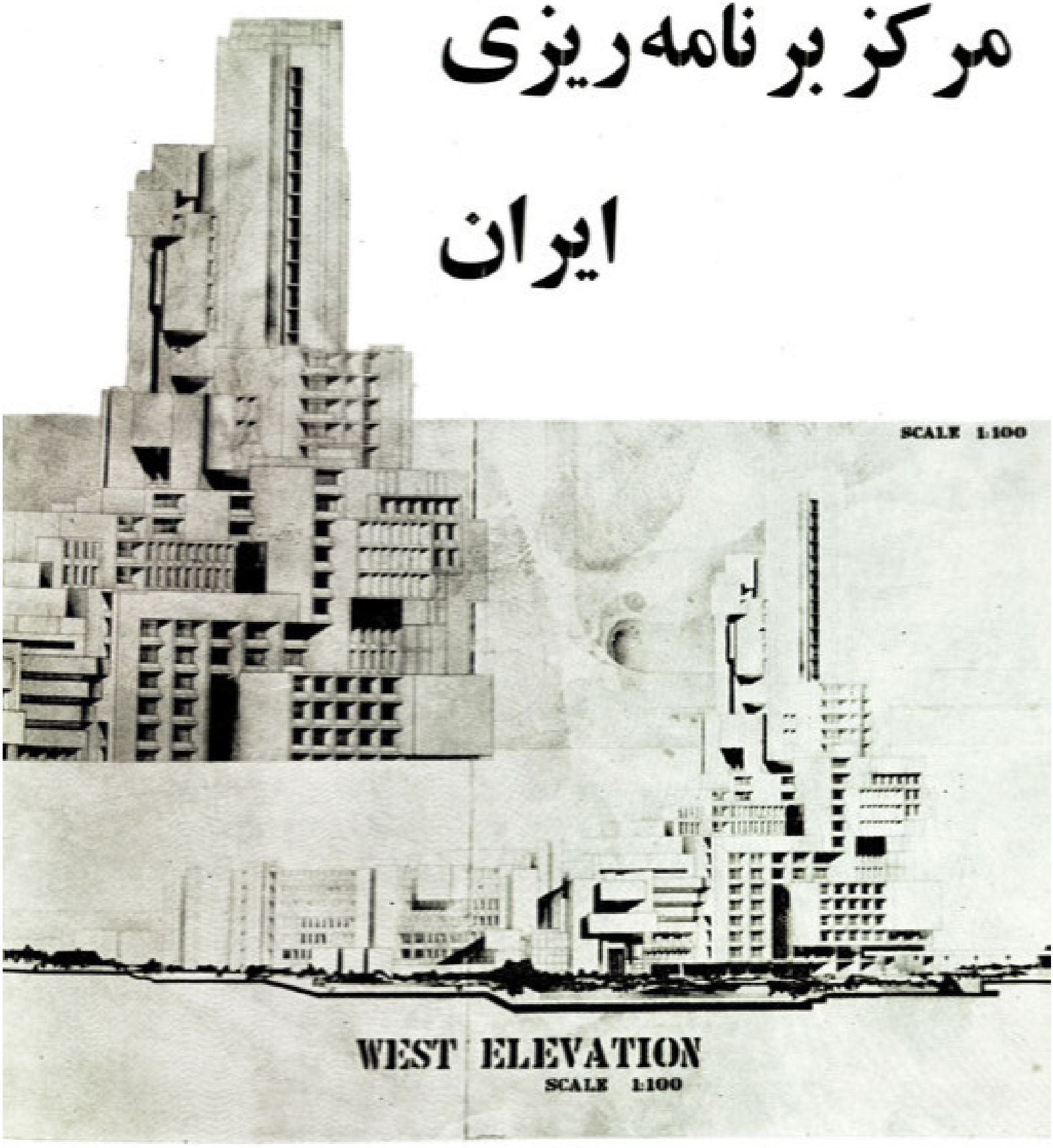

RAS PLANNING
ND PROGRAMMING
CENTER

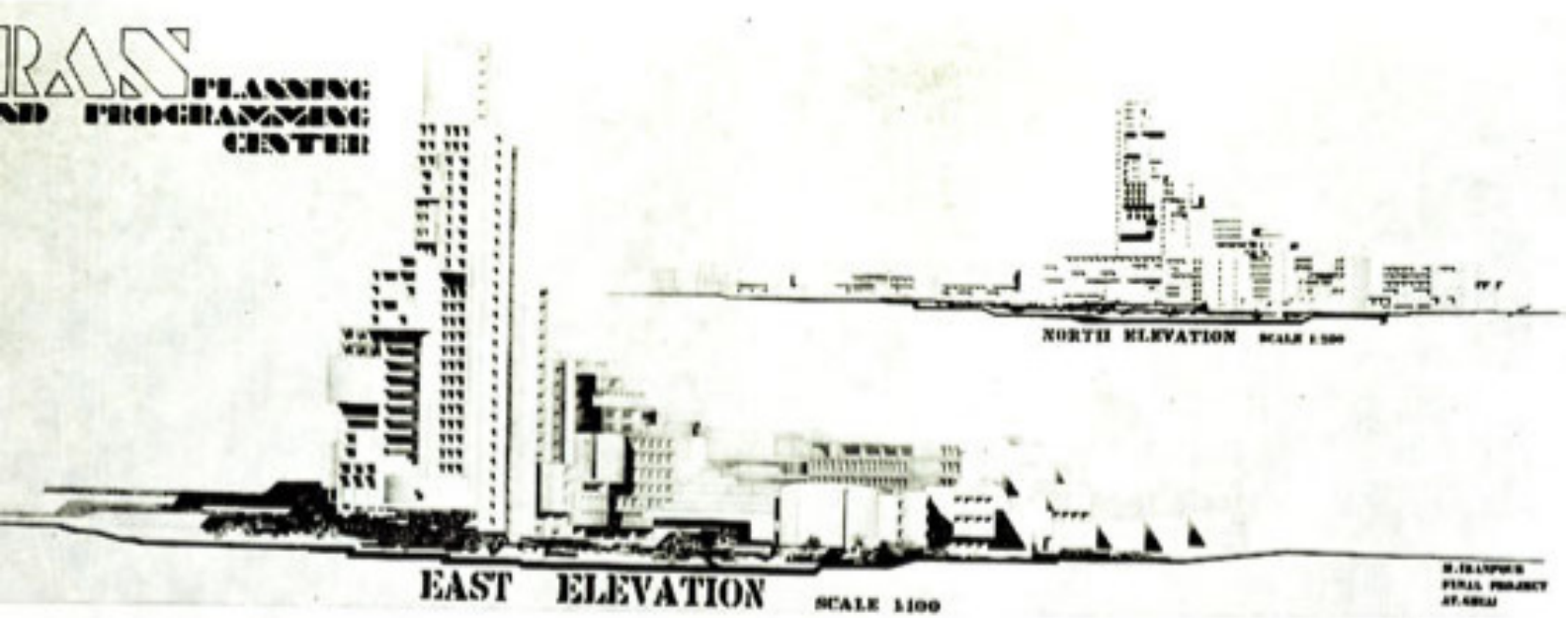

NORTH ELEVATION SCALE 1:500

EAST ELEVATION SCALE 1:100

RAS PLANNING
ASD PROGRAMMING
CENTER

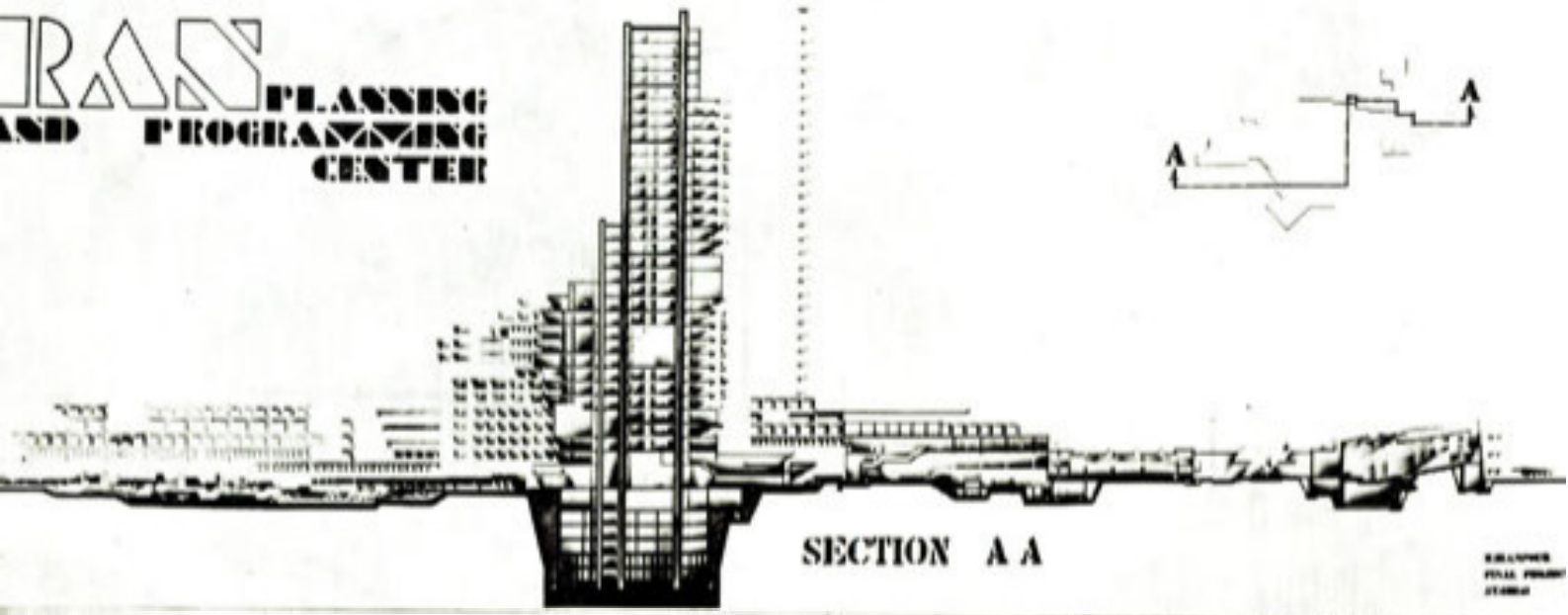

SECTION A A

RAS PLANNING
ND PROGRAMMING
CENTER

SECTION B-B SCALE 1:50

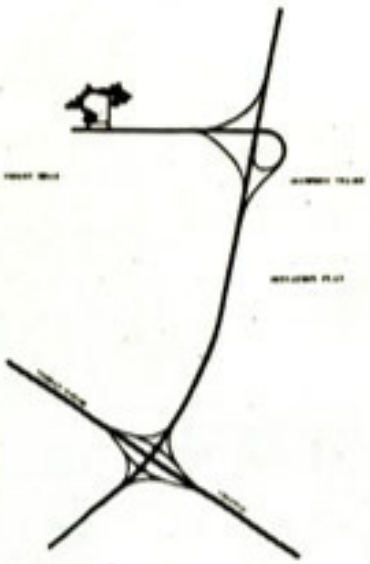

SITE PLAN

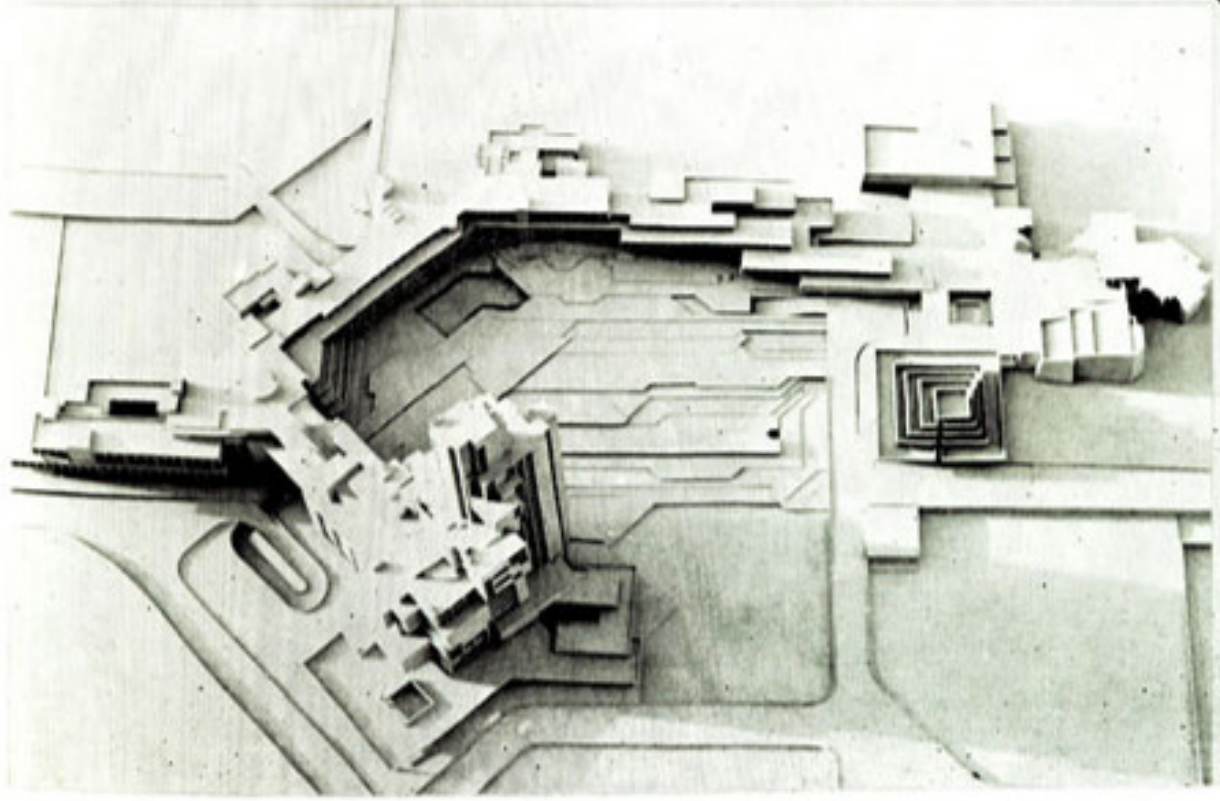

NORTH ELEVATION SCALE 1:200

IRAS PLANNING AND PROGRAMMING CENTER

LEGEND

GROUND FLOOR PLAN

WEST ELEVATION

IRAS PLANNING AND PROGRAMMING CENTER

SECTION A A

LONGITUDINAL DIVIATED SECTION

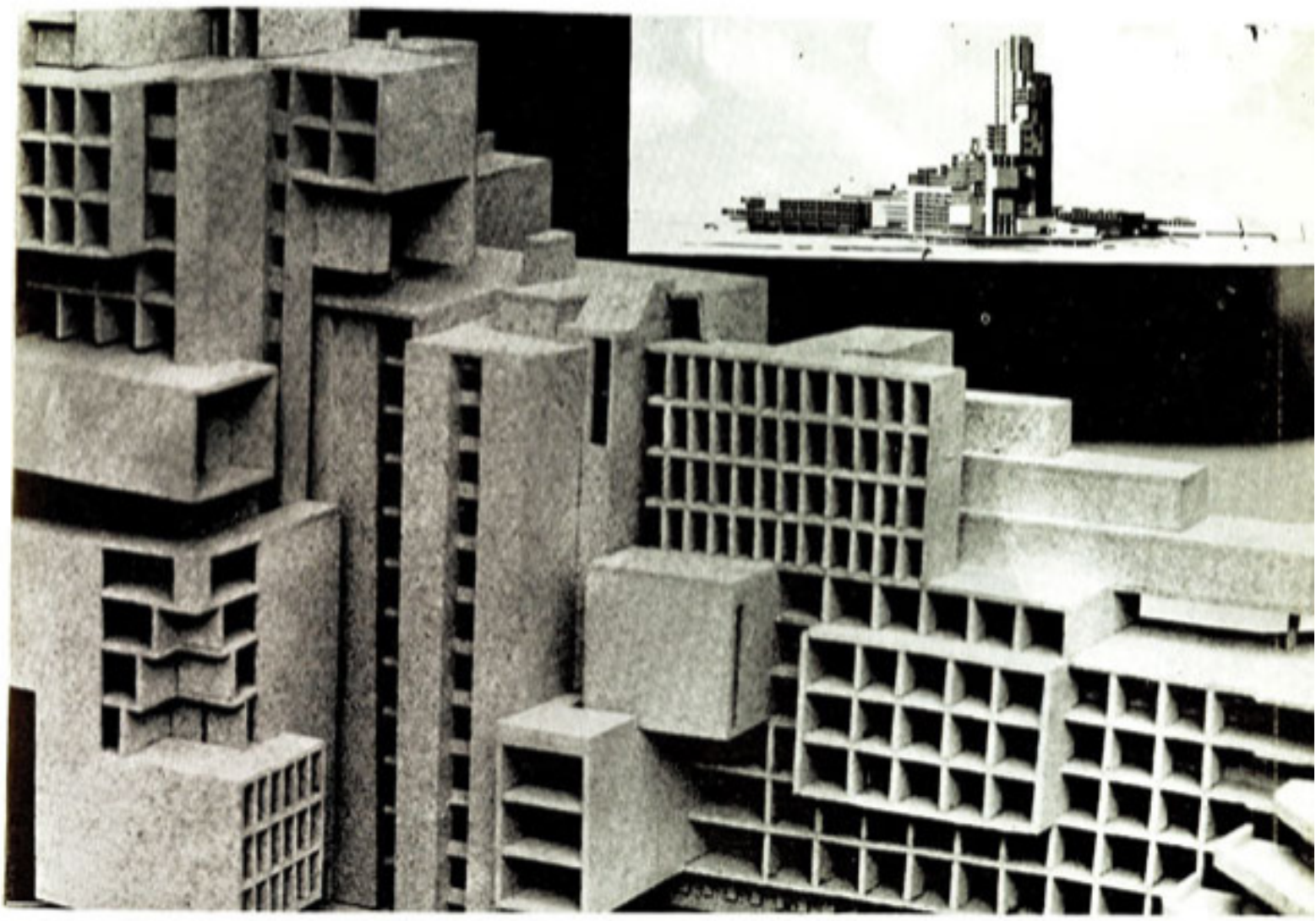

طرح مرکز برنامه ریزی ایران

برنامه گزاری اقتصادی رامیتوان‌مجموعه‌ای ازمقررات وترتیباتی بیان نمود که بمنظور اجرای‌طرح‌فعالیتهای اقتصادی وضع شده باشد . درعصر متمایز کننده در برنامه گزاری یکی طرح و دیگری شامل اجرا است .

طرح را میتوان پیریزی یك برنامه اقتصادی درسازمان گروه برنامه گزاران توجیه نمود . گروه برنامه گزار جهت مطالعات خویش رادر راه رسیدن باهدافی قرار میدهد که نه تنها تغییرات کمی نظیر افزایش در آمد و محصول ملی ــ ازدیاد تولید و مصرف میباشد بلکه ایجاد دستگاههـا و سازمانهای نوین اقتصادی و فرهنگی و روابط تازه و مترقی میان انسانها را مورد نظر قرار میدهد . دولت توجیه و شامل اجراء در تعریف یك برنامه گزاری میباشد . برنامه گزاری را همواره باید راهنمای دستگاه دولت برای اجرای خط مشی مالی و سیاسی خویش و همان نمودن فعالیتهای نیرو هـای انسانی در درون دستگاه های مملکتی دانست . وجـود همبستگی در میان عـوامـل طرح و وسائل اجرا که مرکز برنامه گزار و دولت توجیه میشود میتواند تمامی طرقی راکه طرح ریزی گردیده است بمرحله اجرائی و عملی انتقال بخشد و در واقع نیروی اجرائی یك فرضیه مطالعه شده را بعنوان یك ایدئولوژی اقتصادی فراهم آورد . سیاست اقتصادی دستگاه حاکمه همواره بنحوی مستقیم بر سیاست و خط‌مشی داخلی و خارجی آن مؤثر است و در حقیقت برنامه گزاری اقتصادی نقطه تعیین حرکت و پیشرفت در یك جامعه است .

باین ترتیب اکنون‌دیگر روشن شده است که جوامع در حال رشد بدون درك اهمیت پدیده برنامه گزاری و ایجاد اقتصاد برنامه‌ای نخواهند توانست بسرعت میزان رشد اقتصادی خود را بالا ببرند و تنها برنامه گزاری است که عدالت اجتماعی را در جوامع انسانی تامین و تضمین میکند .

این مرکز را اجزاء زیر شامل است :

اول: برنامه ریزی دائمی

۱ ــ دفتر بررسیهای سیاسی و چگونگی ایجاد برنامه ریزی ثابت و دائمی

۲ ــ دفتراقتصادی (برنامه ریـزی اقتصـادی) شورای عالی اقتصادی‌کشور .

۳ ــ هیئت عالـی برنامه گزار و مدیریت .

٤ ــ دفتر طرحها و بررسیها .

٥ ــ دفتر برنامه ریزی برای ایجاد قطب های ناحیه‌ای کشور .

٦ ــ دفتر برنامه ریزی مطالعات منطقه‌ای (پیمانها و قرار داد های سیاسی واقتصادی کشور) .

۷ ــ دفتر برنامه ریزی مطالعات جهانی (همکاریهـای بین‌المللی و یونسکو) .

۸ ــ دفاتر نظام برنامه ریزی دائمی

۹ــ الف : دفتر مطالعات و شناسائی .

ب : دفتر اطلاعات و گزارشها ــ آمار و تحقیقات اجتماعی .

ج : دفتـر اعتبارات طرحها و موازنه .

د : دفتر هـماهنگـی روشها .

۱۰ــ قسمت اداری و تشکیلات .

دوم : زمینه های برنامه ریزی (مرتبط با کلیه عناصر تشکیل دهنده مرکز برنامه ریزی)

۱ ــ زمینه های اقتصادی برنامه ریزی .

الف : گروه‌برنامه ریزی هدف های کلی و کمی واصول برنامه .

ب : گروه برنامه ریزی پول .

ج : گروه برنامه ریزی نیروی انسانی

د : گروه برنامه ریزی منابع طبیعی

ه : گروه برنامه ریـزی شناسائی ناحیه‌ای و ایجاد قطب های اقتصادی .

۲ ــ زمینه های بخشهای تولیدی برنامه ریزی .

الف : گروه برنامه‌ریزی کشاورزی و دامپروری .

ب : گروه برنامه ریزی صنایع و معادن

ج : گروه برنامه ریزی نفت و گاز

د : گروه برنامه ریزی آب

ه : گروه برنامه نیرو و انرژی (برق‌واتم)

سوم ــ برنامه ریزی اجرائی (زمان محدود)

۱ ــ هیئت عامل ومدیریت

۲ ــ دفترتوازن‌اقتصادی کشور و بررسی امکانات مالی.

۳ ــ دفتر طرحها و بررسیها .

٤ ــ دفتر همکاریهـای بین المللی

٥ ــدفاتر همکاری بـا سازمانهای وابسته

٦ ــ دفتر بررسی و مطالعه مسائل مشابه در ممالك پیشرفته .

چهارم ــ ضمائم مرکـز برنامه ریزی .

۱ ــ مرکز ماشینهـای الکترونیکی و گروه برنامـه گزار برای ماشینها

۲ ــ نمایشگاه عـکس و ماکت و اسلاید سینما و نمودار ها و دیاگرامها از کار های انجام شده ــ در دسـت اجرا و پیش بینی شده .

۳ ــ نمایشگاه استانداردها و نتایج آزمایشگاهی هر یـك از زمینه های برنامه ریزی و معالیج و طرز بکار بردن آنها و دستگاههای مربوط به مرحله اجراء .

٤ ــ مرکز کنفرانـس

الف ــ سالنهای کوچك برای تجمع و کمیسونهای افراد تصمیم گیرنده .

ب ــ سالنهای مرکز بحث و گفتگوی مسئولین بـا افراد روشنفکر و تماس بامردم

در این مورد انگیزه‌ام در بوجود آوردن فضا رعایت سنن معماری ملی فقط از نقطه نظر حـد خطی و آزادی در در خلق آن بوده است وایـده کلی کـه بـرای مسیری که پروژه‌ام را بوجود آورده و خلق کرده ضمن بکار بـردن استاندارد ها آزادی تصویریك پلان فضا میباشد . وقتی که نقشی از ایده تصویر گردیـد بر روی حجم آورده شد و وجود انگیزه‌ای که معمـاری مرکز برنامه ریزی ایران باید نمـودار و سمبلی باشد که بتوانه پیشرفت‌کشور راتضمین نمایدواعتماد مردم‌رامدلاحظه بنا نه‌بعنوان تجمل بلکه از جهت حرکت ــ کوشش و داشتـن برنامه جلب گردد و با احساس این مطلب ، آنچه که در نظر بود ضمن یك ریتم و نظام در بنایلند پروازی درد‌ید هرانسان خصوصا فرد ایرانی مـورد نظر قرار میگرفت و با آزادی در بکار بردن عقیده‌ام در مورد ایجاد فضا های زیبا در حجم بنا مطالعات دنبال شد .

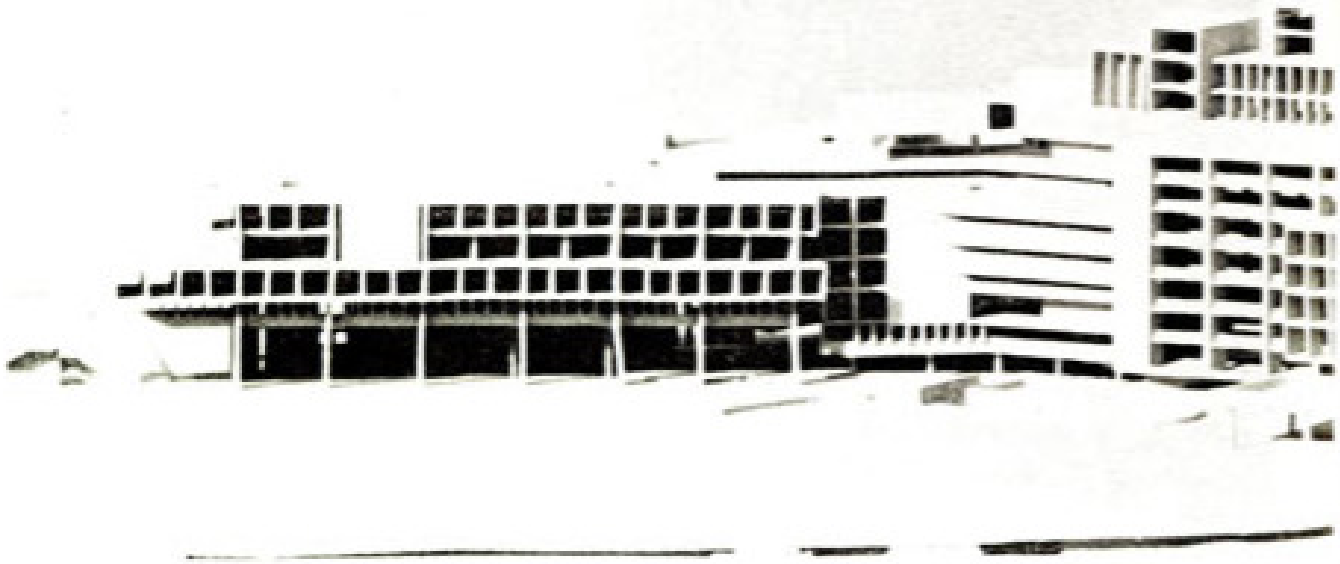

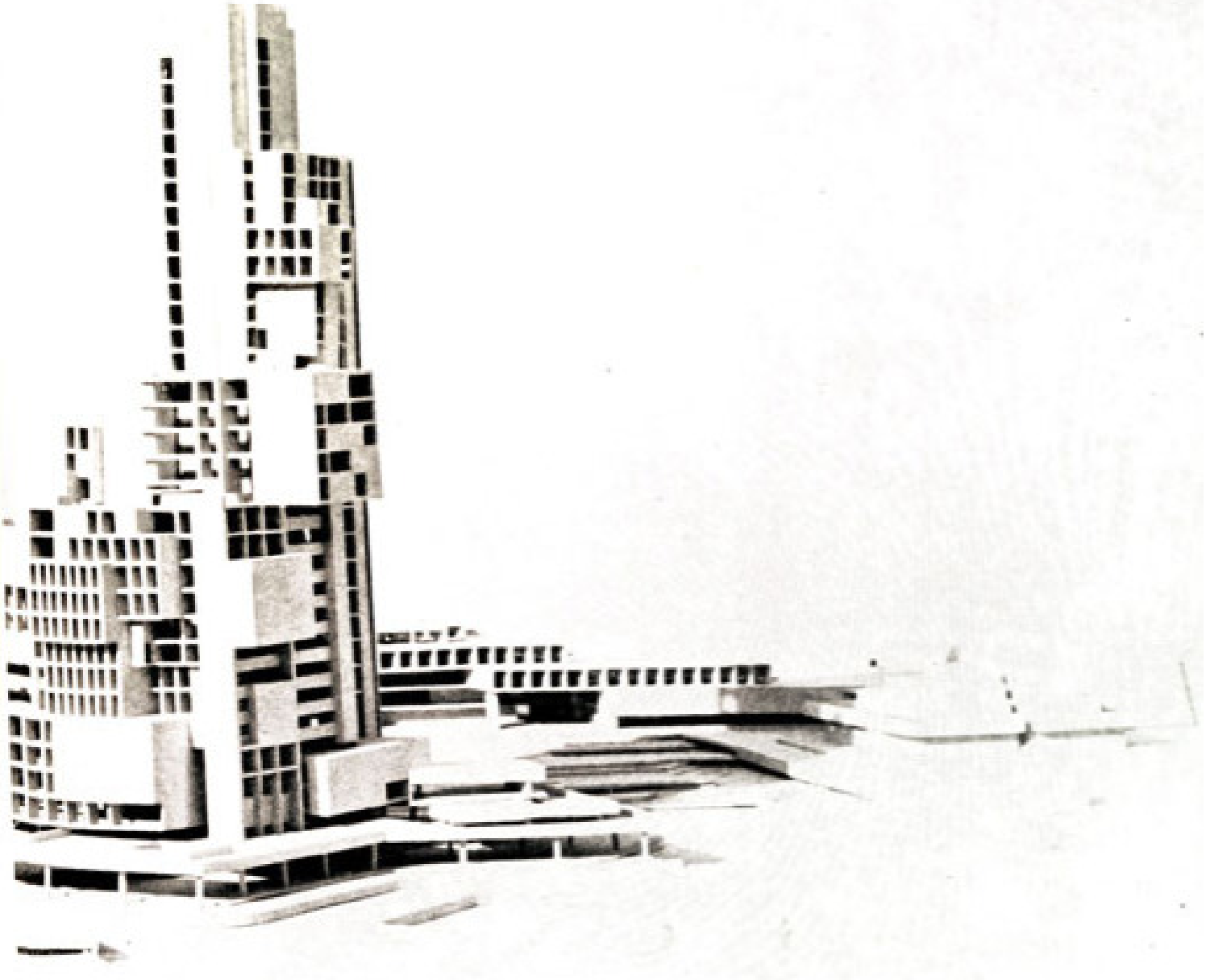

برنامه گزاری اقتصادی رامیتوان‌مجموعه‌ای ازمقررات وترتیباتی بیان نمود که بمنظور اجرای‌طرح‌فعالیتهای اقتصادی وضع شده باشد . درعصر متمایز کننده در برنامه گزاری یکی طرح و دیگری شامل اجرا است .

طرح را میتوان پیریزی یك برنامه اقتصادی درسازمان گروه برنامه گزاران توجیه نمود . گروه برنامه گزار جهت مطالعات خویش رادر راه رسیدن باهدافی قرار میدهد که نه تنها تغییرات کمی نظیر افزایش در آمد و محصول ملی ــ ازدیاد تولید و مصرف میباشد بلکه ایجاد دستگاههـا و سازمانهای نوین اقتصادی و فرهنگی و روابط تازه و مترقی میان انسانها را مورد نظر قرار میدهد . دولت توجیه و شامل اجراء در تعریف یك برنامه گزاری میباشد . برنامه گزاری را همواره باید راهنمای دستگاه دولت برای اجرای خط مشی مالی و سیاسی خویش و همسان نمودن فعالیتهای نیرو هـای انسانی در درون دستگاه های مملکتی دانست . وجـود همبستگی در میان عـوامـل طرح و وسائل اجرا که مرکز برنامه گزار و دولت توجیه میشود میتواند تمامی طرقی راکه طرح ریزی گردیده است بمرحله اجرائی و عملی انتقال بخشد و در واقع نیروی اجرائی یك فرضیه مطالعه شده را بعنوان یـك ایـدئولوژی اقتصادی فراهم آورد . سیاست اقتصادی دستگاه حاکمه همواره بنحوی مستقیم بر سیاست و خط‌مشی داخلی و خارجـی آن مؤثر است و در حقیقت برنامه گزاری اقتصادی نقطه تعیین حرکت و پیشرفت در یك جامعه است .

باین ترتیب اکنون‌دیگر روشن شده است که جوامـع در حال رشد بدون درك اهمیت پدیده برنامه گزاری و ایجاد اقتصاد بـرنامـه‌ای نخواهـد توانست بسرعت میزان رشـد اقتصادی خود را بالا ببرنـد و تنها برنامه گزاری است که عدالت اجتماعی را در جوامع انسانی تامین و تضمین میکند .

این مرکز را اجزاء زیر شامل است :

اول: برنامه ریزی دائمی

۱ ــ دفتر بررسیهای سیاسی و چگونگی ایجاد برنامه ریزی ثابت و دائمی

۲ ــ دفتراقتصادی (برنامه ریـزی اقتصـادی) شورای عالی اقتصادی‌کشور .

۳ ــ هیئت عالـی برنامه گزار و مدیریت .

٤ ــ دفتر طرحها و بررسیها .

٥ ــ دفتر برنامه ریزی برای ایجاد قطب های ناحیه‌ای کشور .

٦ ــ دفتر برنامه ریزی مطالعات منطقه‌ای (پیمانها و قرار داد های سیاسی واقتصادی کشور) .

۷ ــ دفتر برنامه ریزی مطالعات جهانی (همکاریهـای بین‌المللی و یونسکو) .

۸ ــ دفاتر نظام برنامـه ریزی دائمی

۹ــ الف : دفتر مطالعات و شناسائی .

ب : دفتر اطلاعات و گزارشها ــ آمار و تحقیقات اجتماعی .

ج : دفتـر اعتبارات طرحها و موازنه .

د : دفتر هـماهنگـی روشها .

۱۰ــ قسمت اداری و تشکیلات .

دوم : زمینه های برنامه ریزی (مرتبط با کلیه عناصر تشکیل دهنده مرکز برنامه ریزی)

۱ ــ زمینه های اقتصادی برنامه ریزی .

الف : گروه‌برنامه ریزی هدف های کلی و کمی واصول برنامه .

ب : گروه برنامه ریزی پول .

ج : گروه برنامه ریزی نیروی انسانی

د : گروه برنامه ریزی منابع طبیعی

ه : گروه برنامه ریـزی شناسائی ناحیه‌ای و ایجاد قطب های اقتصادی .

۲ ــ زمینه های بخشهای تولیدی برنامه ریزی .

الف : گروه برنامه‌ریزی کشاورزی و دامپروری .

ب : گروه برنامه ریزی صنایع و معادن

ج : گروه برنامه ریزی نفت و گاز

د : گروه برنامه ریزی آب

ه : گروه برنامه نیرو و انرژی (برق‌واتم)

سوم ــ برنامه ریزی اجرائی (زمان محدود)

۱ ــ هیئت عامل ومدیریت

۲ ــ دفترتوازن‌اقتصادی کشور و بررسی امکانات مالی.

۳ ــ دفتر طرحها و بررسیها .

٤ ــ دفتر همکاریهـای بین المللی

٥ ــدفاتر همکاری بـا سازمانهای وابسته

٦ ــ دفتر بررسی و مطالعه مسائل مشابه در ممالك پیشرفته .

چهارم ــ ضمائم مرکـز برنامه ریزی .

۱ ــ مرکز ماشینهـای الکترونیکی و گروه برنامـه گزار برای ماشینها

۲ ــ نمایشگاه عـکس و ماکت و اسلاید سینما و نمودار ها و دیاگرامها از کار های انجام شده ــ در دسـت اجرا و پیش بینی شده .

۳ ــ نمایشگاه استانداردها و نتایج آزمایشگاهی هر یـك از زمینه های برنامه ریزی و معالیج و طرز بکار بردن آنها و دستگاههای مربوط به مرحله اجراء .

٤ ــ مرکز کنفرانـس

الف ــ سالنهای کوچك برای تجمع وکمیسونهای افراد تصمیم گیرنده .

ب ــ سالنهای مرکز بحث و گفتگوی مسئولین بـا افراد روشنفکر و تماس بامردم

در این مورد انگیزه‌ام در بوجود آوردن فضا رعایت سنن معماری ملی فقط از نقطه نظر حـد خطی و آزادی در در خلق آن بوده است وایـده کلی کـه بـرای مسیری که پروژه‌ام را بوجود آورده و خلق کرده ضمن بکار بـردن استاندارد ها آزادی تصویریك بالان فضا میباشد . وقتی که نقشی از ایده تصویر گردیـد بر روی حجم آورده شد و وجود انگیزه‌ای که معمـاری مرکز برنامه ریزی ایران باید نمـودار و سمبلی باشد که بتواند پیشرفت‌کشور راتضمین نمایدواعتماد مردم‌رابلاحظه بنا نه‌بعنوان تجمل بلکه از جهت حرکت ــ کوشش و داشتـن برنامه جلب گردد و با احساس این مطلب ، آنچه که در نظر بود ضمن یك ریتم و نظام در بنابلند پروازی درید هرانسان خصوصا فرد ایرانی مـورد نظر قرار میگرفت و با آزادی در بکار بردن عقیده‌ام در مورد ایجاد فضا های زیبا در حجم بنا مطالعات دنبال شد .

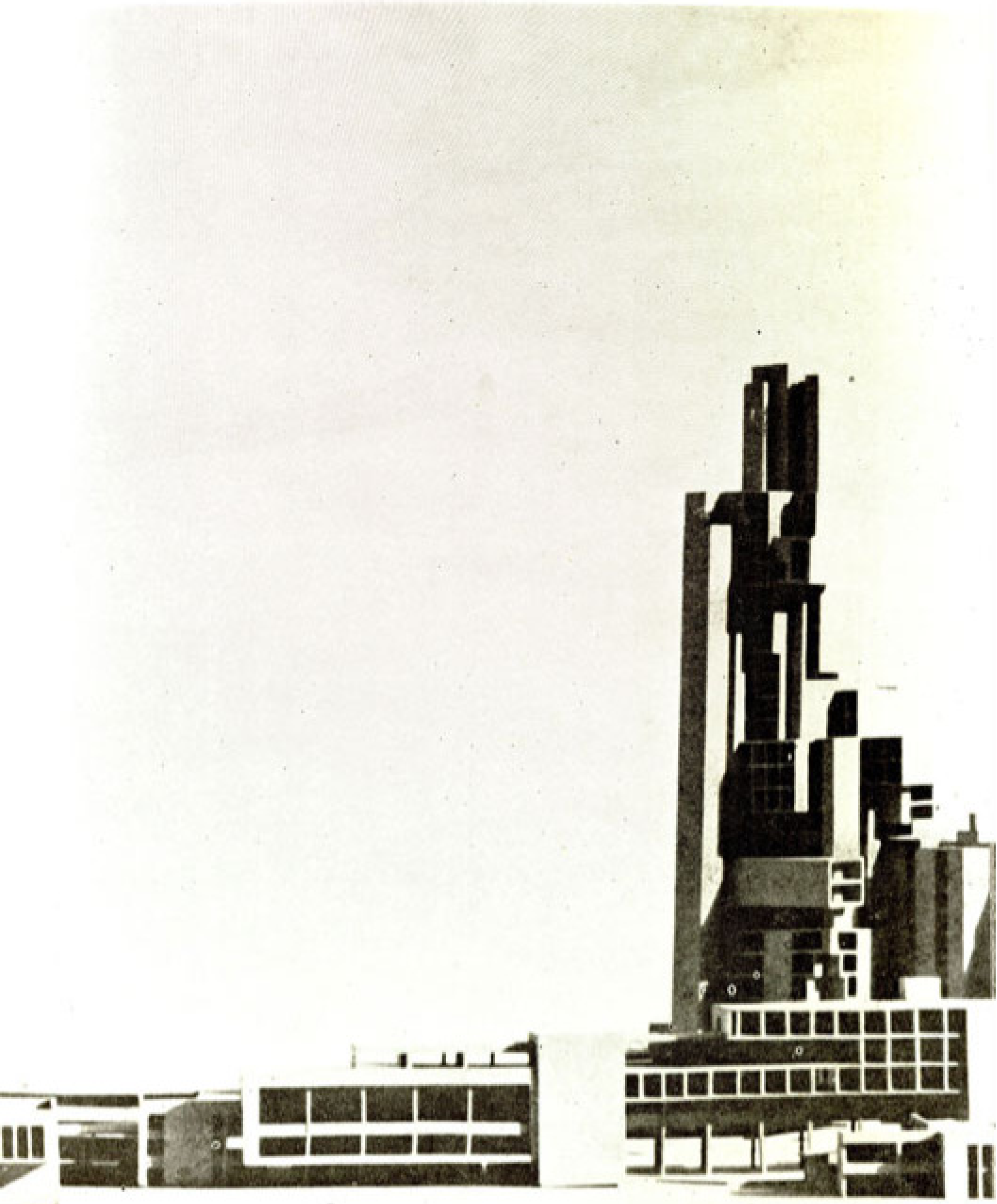

نوسازی

شهر فردوس

از وزارت آبادانی و مسکن

مطالعات اولیه

شهر فردوس در سر راه مشهد، کاشاد، طبس و یزد قرار گرفته وجزء شهرهای واقع در حاشیه کویر محسوب میشود. هوای آن در زمستان بسیار سرد و در تابستان گرم است. تعداد سکنه آنرا بین ۹۲۰۰۰ تا ۱۴۰۰۰ نفر تخمین می زنند که البته در کل خانوار به ۲۵۰۰ واحد خانواده بالغ میشود. فعالیت اقتصادی آن برمحور فعالیت های کشاورزی قرار گرفته ومحصول آن زعفران میباشد و البته گندم هم به مقداری که حتی تکافوی احتیاجات خود شهر را نمیکند، کشت میگردد. ازمیان منابع خانگی، بافتن فرش دراین شهر را میتوان ذکر کرد ولی بطور کلی افراد ساکن در این شهر از طریق انجام خدمات امرار معاش میکنند و این بدلیل آنست که شهر فردوس مرکز شهرستان است و از طرفی بدلیل داشتن دبیرستان، مرکزی است برای نواحی اطراف که افراد برای تحصیل باین محل میآیند.

مرکزیت دیگر این شهر را میتوان بکنوع مرکزیت مذهبی دانست.

در این شهر مسجد، حسینیه و همچنین یك مدرسه علوم دینی وجود داشته است. این شهر مهاجر پذیر نیست واغلب اشخاص تحصیلکرده آنرا ترك میکنند و گرایشی دارند بطرف مشهد و گاهی تهران.

گرمی هوا در تابستان باعث میشود که افرادمتمکن این فصل را در ییلاقاتی بنام باغستان بگذرانند وبدین جهت است که تابستانها این شهر تقریبا از سکنه خالی است.

وضع شهر فردوس بعداز زلزله

براثر وقوع زلزله کلیه ساختمان های مسکونی واداری در این شهر از بین رفت بطوریکه مثلا بانکها و ادارات دولتی در زیر چادرها بفعالیت مشغول بودند. مسئله مهم در ابتدای کار اسکان ۲۵۰۰ خانوار وادارات و سایرموسسات بود ومشکل زمان نیز حل مسئله را غامض تر میکرد چون زلزله در شهریور ماه بوقوع پیوسته بود و تا شروع فصل سرما مدت کوتاهی بیشتر فرصت نبود.

اولین اقدام وزارت آبادانی ومسکن احداث ۲۵ واحد مسکونی بسته جمعی بودکه بااستفاده ازاعتبار شیرو خورشید سرخ بوجود آمد و تاحدودی در معیون نگاهداشتن افراد از سرما مفید واقع شد و سپس طرح ریزی آغاز شد. طرح برای یك شهر تازه.

در موقع طرح نقشه مسائل اجرائی بقدری زیاد بود که اغلب پروژه را تحت‌الشعاع قرار می‌داد.

در شهر ویران شده فقط یك یادو خیابان عمود برهم توسط شهرداری احداث شده بود و جز تاسیسات برق و تاسیسات نیمه تمام آبرسانی شهرداری تسهیلات دیگری نبود.

از طرف دیگر امکانات شهر برای ایجاد تعداد لازم خانه در مدت زمان تعیین شده کافی بنظر نمیرسید واین بدلیل عواملی بود که از سرعت کار میکاستند. مقدار آب، فقدان کامل نیروی انسانی، در دسترس نبودن مصالح ساختمانی راههای بد و غیره.

طرح شهر سازی

بعلت وجودروش خاص آبیاری در شهسر قدیمی اغلب خیابانها گود ساخته شده بودند و در نتیجه زلزله ویرانی خانه‌ها مقدار زیادی خاك گودالهای موجود را پر کرده بود وبدین جهت استفاده مجدد از این قسمتها برای ساختمان از نظر فنی مشکل بود و تطبیق آن بااصول صحیح نیز از نظر اقتصادی عقلائی بنظر نمیرسید. از طرف دیگر در شهر قدیمی‌مقداری‌تاسیسات آبرسانی وبرق مانده بود که اجرای طرح نو سازی را در فاصله دورتری از شهر قدیمی غیر مقدور میکرد.

بنابراین نقشه‌ها وطرحها برای زمینهای مسطح شرقی و شمال‌شرقی شهر ودر کنار مسیر لوله‌های آب رسانی بوجود آمد.

اولین اقدام، طرح ایجاد یك یك جاده انحرافی بود که وسائط نقلیه که عازم یزد یا مشهد بودند دیگر از میان شهر عبور نکنند.

نکته دیگر در این طرح آنست که سعی برآن بود که‌حتی‌المقدور از زمینهای مزروعی برای ایجاد ساختمان استفاده نشود و فقط در یك مورد از زمینهای مزروعی در طرح استفاده گردیده که قبلامقامات شهری بااحداث خیابان تصمیم به تغییر وضع زمینهای مذکور گرفته بودند وتعدادی‌هم ساختمان در آنجا ساخته شده بود.

برای اینکه بتوان این تعداد زمین را که اززیر کشت بیرون آمده وبرای ایجاد ساختمان از آنهااستفاده شده جبران کرد در طرح پیش‌بینی گردید که قسمتهائی از محل شهر قدیمی که برای احداث ساختمان مناسب نمیباشند تسطیح شده و تبدیل به مزارع وباغات گردد واز زمینهای موات شمال شرق شهر برای سکونت اهالی استفاده گردد. بااین عمل هم بفضای سبز شهر اضافه میگردد و هم ساختمانها در زمینهائی ساخته میشوند که از نظر اقتصادی و فنی مناسب هستند.

تعداد اتومبیل در شهر فردوس بسیار کم است معهذا در طرح نو سازی تصمیم گرفته شد در مورد عبور و مرور وسایط نقلیه موتوری درشهر دقت شود ازاین نظر محل مهد کودك، بازار، دبستان طوری تعیین شد که مراجعه باین مکانها احتیاج به استفاده از خیابانهای ماشین رو ویا عبور از میان آنها را ندارد.

خیابانها طوری طرح ریزی شده‌اند که وسائط نقلیه فقط در مسیری که برای مقصد تعیین شده میتوانند عبور کنند.

نقشه شهر برای چهار محله پیرامون مجزا و جدا از هم طرح گردیده و هر محله دارای تاسیسات عمومی مربوط بخود میباشد.

در مورد انتخاب زمین عامل دیگری نیز موثر بوده است و آن در نظر گرفتن هزینه تهیه زمین و وضع اقتصادی آن می‌باشد.

آثار قدیمی وموسسات فرهنگی

از آثار قدیمی شهر فردوس مسجد جامع را میتوان نام برد که نسبتا جنبه تاریخی دارد ودر اثر زلزله صدمات فراوانی دیده است و همچنین چند مدرسه قدیمی که تا حدودی قابل تعمیر و نوسازی هستند. این مدارس جزئی از یك مجموعه‌ی فرهنگی نسبتا مفصل می باشد که در یك باغ ساخته خواهد شد در این مجموعه تاسیسات تربیت معلم برای جنوب خراسان وهم چنین مدارس علوم دینی نیز وجود دارد در شهر فردوس ٤ دبستان ساخته خواهدشد. ٨ دبستان دخترانه و ٣ دبستان پسرانه و ٢ دبیرستان پسرانه ویك دبیرستان دخترانه و همچنین مقدمات‌احداث یك‌استادیوم

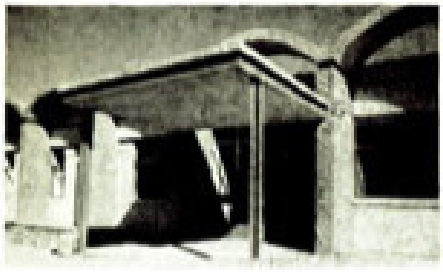

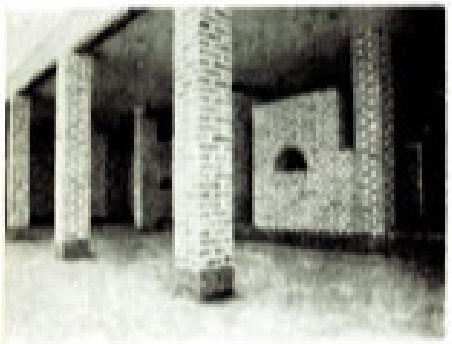

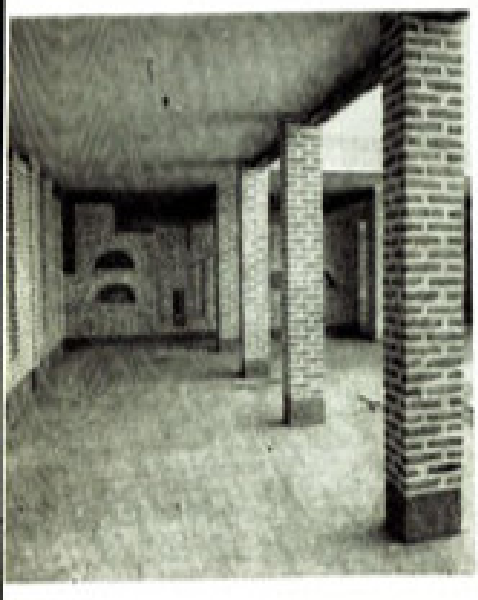

سرپوشیده فراهم گردیده‌است. در پروژه‌نو سازی شهر فردوس به تاسیسات فرهنگی اهمیت خاص‌داده شده و دلیل آن نبودن مدارس کافی در جنوب خراسان‌واشتیاق زیاده از حد مردم برای تحصیل است.

ادارات

ادرات شهر فردوس بدوسته تقسیم شده‌اند :

۱ــ ادارائی که جنبه استحفاظی دارند (ژاندارمری‌و شهربانی). در طرح جامع سعی شده که ساختمان این ادارات در محلهائی که دور از تمرکز مردم است احداث گردد. ساختمان ژاندارمری درمحل‌ورودی شهر ساخته خواهد شد تا نظارت بر ورود و خروج تسهیل گردد و بقیه در یك ناحیه و در کنار هم ساخته خواهند شد.

ادارائی که از نظر کار با یکدیگر ارتباط دارنددر یك‌ساختمان بزرك با ورودی های مجزا مستقر میگردند.

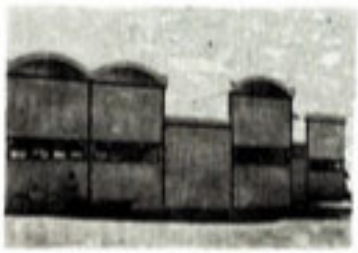

ساختمانهای مسکونی برای کارمندان دولت

در طرح جامع شهر فردوس ایجاد آپارتمانهای دولتی پیش بینی شده که دراختیار کارمندان غیر بومی ادارات قرار خواهد گرفت واجرای عملیات ساختمانی آن بعدا انجام خواهد شد.

عکسها مربوط به مهد کودك ــ بازار، دبستان و دبیرستان میباشد.

قبل از زلزله اخیر در شهر فردوس در حدود ۲۵۰۰ خانه وجود داشته است ولی بوسیله آمار گیری دقیق معلوم شده است که درحدود ۲۰۰۰ خانه برای زندگی اهالی کافیست ومقرر شد ۷۵۰ خانه برای افراد بومی و ۵۰ خانه برای کارمندان غیر بومی ساخته شود بقیه احتیاجات مسکن مردم از طریق بخش خصوصی و باکمك مالی بانك رهنی و هدایت فنی ماموران وزارت آبادانی ومسکن ساخته خواهد شد .

کلیه ساختمانهائی که توسط سازمان مسکن ساخته شده در مقابل زلزله دارای مقاومت کافی میباشند. پی سازی ، بتن مسلح، اسکلت کامل فلزی‌بامحاسبه برای‌مقاومت دربرابر زلزله دیوارها همگی غیر حمال از بلوك سیمانی و آجر یا سنك با استفاده از ملاط ماسه و سیمان است.

برطبق مطالعاتی که انجام شده‌در حالیکه شهر فردوس دارای یك اقتصاد نیمه روستائی است ولی بعلت وجود فرمانداری مرکزی است اداری و تا حدودی وضع شهری دارد.

تعداد خانواده هائی که بکار کشاورزی اشتغال دارند بسیار کم است . باین‌دلیل باتوجه‌به‌بهداشت عمومی درساختن آغل و محل نگهداری حیوانات وانبارهای علوفه و غلات در داخل خانه‌ها صرف نظر شده و در طرح جامع درمجاورت شهر محلهائی برای تمرکز این نوع انبارها و دامداری اختصاص داده شده .

مصنوعات ساختمانی : در طرح جدید سعی شده از مصالح محلی استفاده شود و چون مقدار مصالح بسیار زیادی در مدت زمان محدود مورد احتیاج میباشد اینست که از هر نوع مصالحی که در دسترس بوده استفاده شده است ازقبیل:

آجر ، بتونهای سیمان که در محل تهیه شده ، چندین نوع سنك که از معادن اطراف فردوس توسط ماموران وزارت آبادانی و مسکن کشف واستخراج گردیده است . و مطمئنا بعلت احتیاج فراوان به‌مصالح ساختمانی این صنعت توسعه فراوان میباید . برای ایجاد کارخانه‌های نظافت‌پشم‌وریسندگی کارگاههای تعمیر ماشینهای کشاورزی، و کارخانه آرد از ساختمانهای فلزی که برای سکونت موقت اهالی احداث شده بود وفعلا بدون مصرف‌است استفاده خواهد شدواین تاسیسات درناحیه‌ای خارج از شهر احداث خواهد شد.

تاسیسات

زمین شهر فردوس شنی است و وضع تحت‌الارضی آن از جهت ایجاد چاههای فاضل‌آب بسیار مناسب است . شهر در قسمت شمالی یك زهکش طبیعی دارد که آبهای سطحی از طریق آبروهای کنار خیابان به آن هدایت میشود ولی بعلت کمی جمعیت و نبودن امکانات از احداث اگو صرفنظر شده و دفع فاضل‌آب بطریق معمول محل انجام میگردد .

توسعه آبرسانهای قدیمی و استفاده از سیستم برق شهر قدیم غیر قابل استفاده میباشد و در طرح جدید با ایجاد شبکه ۲۰۰۰۰ ولت برق فشار قوی ۲۲۰/۳۸۰ بوجود میآید .

سینمکشی جز در موقع استثنائی هوائی و بهمین جهت ارزان است و نگاهداری و تعمیر آن با وجود افراد وارد باین امور که در فردوس هستند قابل اجراست .

بازار

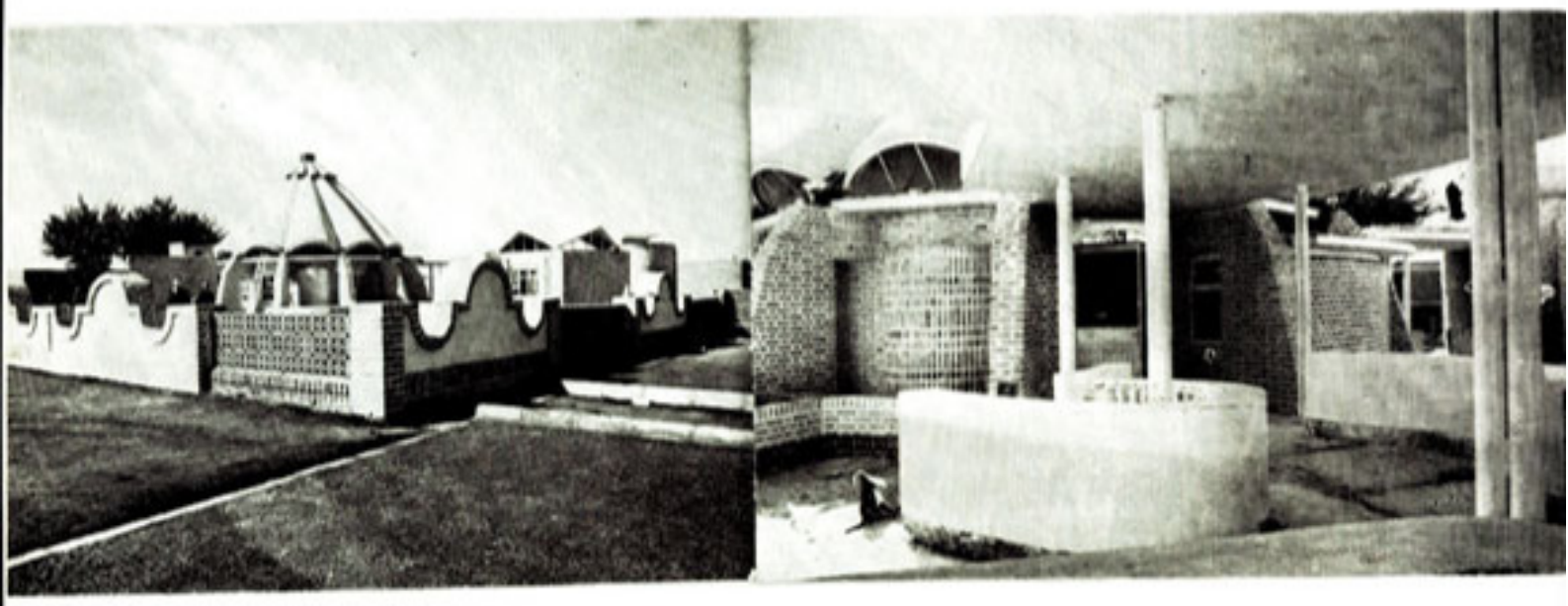

بازار بزرگ

برای خرید و فروش عمده و تجارت بطور کلی بازار بسبك بازار های قدیم ایران بصورت سرپوشیده ساخته شده که در پشت آن حیاط بزرگی قرار دارد . قبل از زلزله ، شهر دارای ۳۶۰ مغازه بوده که ۸۰ الی ۹۰ مغازه آن معتبر و تا حدی قابل قبول بوده‌اند و در طرح جامع ساختمان همین تعداد مغازه پیش‌بینی شده است .

بازار مربوط به‌هر محله

بازار های هرمحله با الهام ازتیمچه های منطقه‌ای و کاروانسرا های محلی و بطور کل از معماری قدیم ایران طرح ریزی شده است . این بازار ها همگی سرپوشیده هستند و بهمین جهت مغازه‌ها در زمستان از سرما و تابستان از گرما مصون میباشند. بازار های مربوط بهم دارای یك حیاط سرپوشیده هستند که برای بازی بچه هائی که مادرانشان برای خرید آمده‌اند در نظر گرفته شده و بطور کلی میتوان گفت یك محل فروش مرکزی (سوپر مارکت) بوجود آمده است .

مهد کودك

دانشکده هنرهای تزئینی

توجه به فلسفه و هنر زندگی‌بشر درمتن تحولات معنوی و میراث هنری ایران و واکنش مداومی که این تحول با فکر و خواسته های انسانی در اجتماع دارد و بهم پیوستگی افراد بشر و وسایل ارتباطی امروز دنیا و اثری که این ارتباط در سطح و یا عمق در افراد گذارده و میگذارد اساس و روش تربیت هنرمندان تخصصی بشیوه‌ای باید در نظر گرفته شود که مناسب با روز و احتیاجات وآرمان کنونی باشد .

از این رو میبایست هنرمندانی پرورش یابند که علاوه برشناخت و حفظ سنن فرهنگی و هنری ایران و آگاهی از تحولات جهان بتوانند بسا نیروی آفرینش هنری خود سبك و شکلی زیبا و اصیل و انسانی برای زندگی روز بیافرینند . اکنون که مدت نه سال از تاریخ تاسیس دانشکده هنرهای تزئینی میگذرد میتوان بخود بالید که برای رسیدن بهدف های انسانی فوق این دانشکده توانسته است گامهای موثری بردارد .

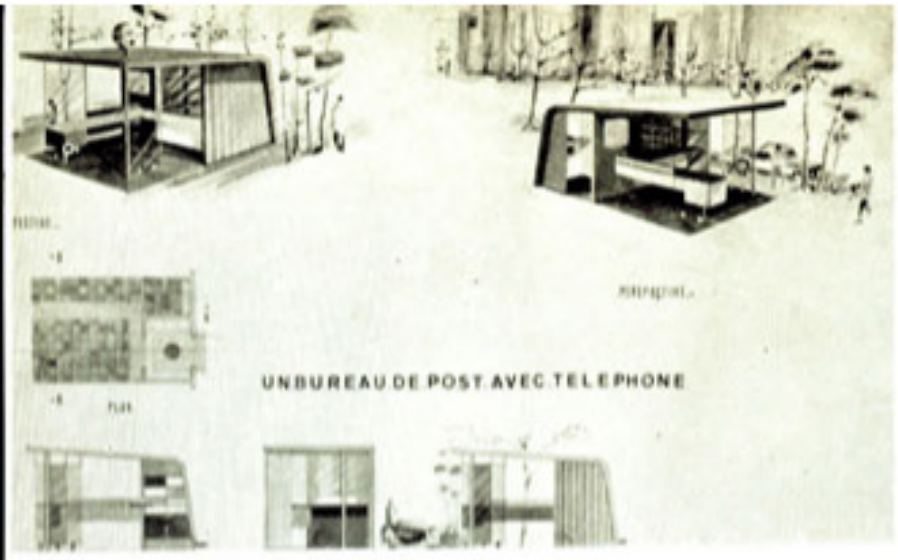

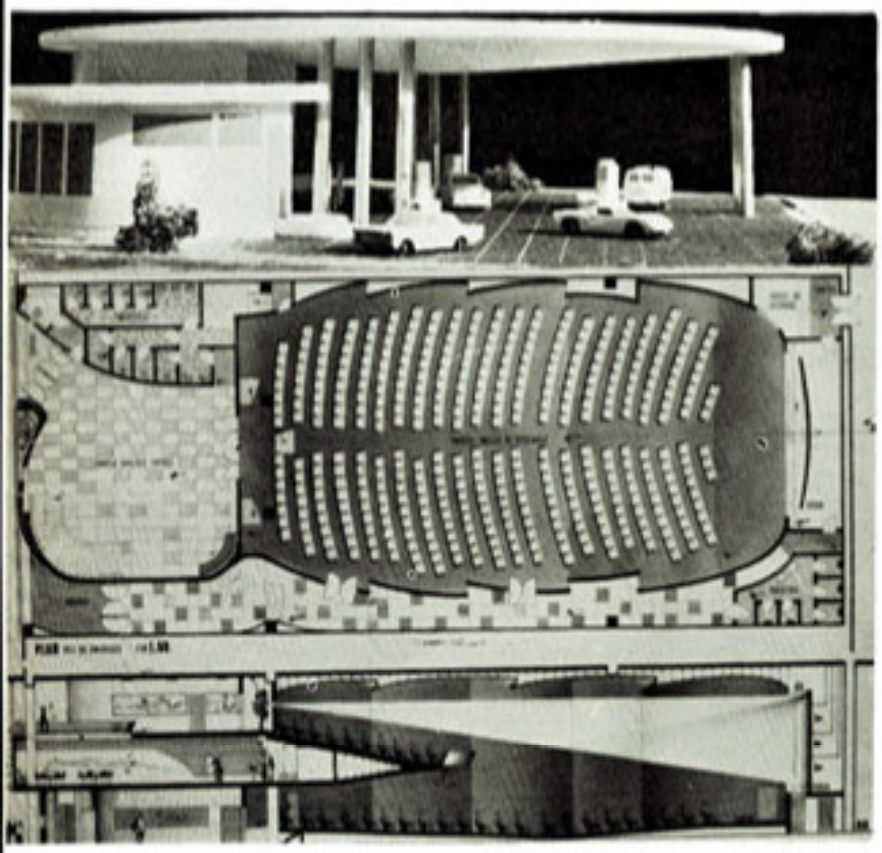

رشته های مختلف در دانشکده هنرهای تزئینی

دانشکده هنر های تزئینی در سال ۱۳۳۹ گشایش یافت و حداقل مدت تحصیل در دانشکده پنج سال است که سه سال نخستین آن دوره عمومی و یکسال دوره تکمیلی و یکسال دوره تخصصی میباشد . تحصیل تمام مواد برنامه دوره عمومی برای همه هنرجویان اجباری است بفارغ‌التحصیلان دوره تکمیلی درجه لیسانس و بفارغ‌التحصیلان دوره تخصصی درجه فوق لیسانس اعطاء میشود .

تا پایان خرداد ماه ۱۳۴۸ تعداد ۹۸ نفر لیسانس و ۴۸ نفر فوق لیسانس از رشته های مختلف‌دانشکده فارغ التحصیل شده‌اند .

دوره تکمیلی و تخصصی به شش رشته ــ معماری داخلی ــ هنرهای چاپی و نگارشی ــ هنرهای نمایشی ــ پیکر سازی تزئینی ــ نقاشی تزئینی و نقش پارچه و بافته های دیگر بخش میشود که در نظر است متناسب با تحولات و پیشرفتهای آینده کشور رشته های دیگری بموقع برآن افزوده شود .

نمایشگاهها

نخستین نمایشگاه دانشکده هنرهای تزئینی در تاریخ روز یکشنبه ۲۹ شهریور ماه ۱۳۴۳ بدست مبارك علیاحضرت شهبانو فرح در محل دانشکده افتتاح گردید . شهبانو فرح که با تشریف فرمائی و افتتاح نمایشگاه دانشکده راقرین افتخار فرمودند در روز تشکیل نمایشگاه از وجود چنین موسسات در داخل مملکت اظهار رضایت فرموده و نقش دانشکده تزئینی را در پرورش استعداد و ذوق هنری جوانان متذکر شدند و اوامری جهت گسترش فعالیتهای دانشکده صادر فرمودند که نصب‌العین اولیای امور قرار گرفت .

دومین نمایشگاه دانشکده از آثار هنری دانشجویان ــ فارغ‌التحصیلان و استادان دانشکده همزمان با برگزاری مراسم سالگرد جشن های فرهنگ و هنر روز هفتم آبان ماه ۱۳۴۷ در محل پارك پهلوی با حضور جناب آقای بهلبد وزیر محترم فرهنگ و هنر و عده‌ای از آقایان وزراء و نمایندگان مجلسین و استادان و دانشجویان و معاریف افتتاح گردید . و تا پایان روزپست و دوم آبان ماه بموجب آماری که روزانه تهیه میشد تعداد ۲۶۸۶۶ نفر از نمایشگاه دیدن نمودند وکلیه جراید و رادیو و تلویزیونها در مورد نمایشگاه و آثار هنری عرضه شده مطالبی همراه با عکسهای جالب‌چاپ و منتشر کردند .

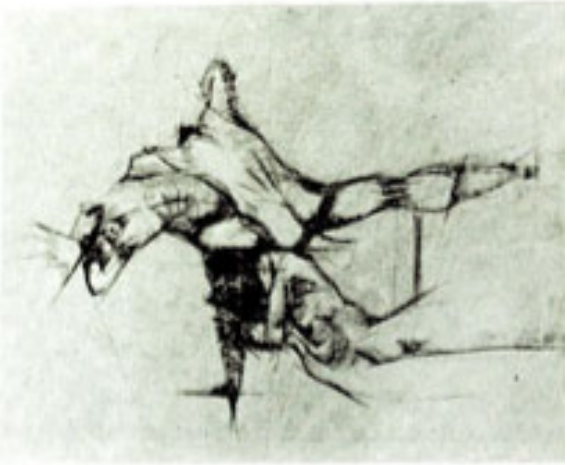

جویندگان آفتاب

از: ویکتور دارش

تا هنگامیکه انسان پاسخگوی رویداد ها و وقایع خارجی است، جز یك رقص و جابجائی ذرات، چیز دیگر بوش نیست، و باین ترتیب مجسمه، قضاوت انسانها را بصورت «چیزی میان چیز های دیگر» میآفریند، و این همانست که هیچ بیان شفاهی یا کتبی قادر بتبلیغ آن نبوده است.

در جامعه، یا جائیکه یك انسان زنده نتواند بیان مجسمه، بحالت استراحت درآید، کار و عمل برای او شاید که به عنوان یك حرکت طبیعی و اضطراری برای استتار خود از خود و دیگران تلقی گردد وبهمین سبب اجتماع و ارتباطات وقوانینش را باید بیان شبکه‌ئی انگاشت که سایه هائی را دربر میگیرد و این ضروریست که: سکوت و تنهائی و دلهره‌ی آدمی سوار برماده بی‌جان، جلو دیدگاه او قرار گیرد تا انسان چهره خویش را از پس مصالح صامت و بی تفاوت بنگرد.

فکر واقعی در ابتدا و قبل از هرچیز منعت از تغییر بازیهای نور در اجسام است که تحت کنترل حس و غریزه و عقل ، ابداعات تجسمی برروی ماده شکل فکری را پیاده میکند . شاید مجسمه ، حقیقی‌ترین عاملی را که از شیئی وجود دارد ، بخود جذب میکند و این همان فرم است ، فرم عاری از جزئیات منحرف کننده که جزء تولد و مرگی زودرس نیست ، باین ترتیب یك مجسمه بخودی‌خود یك تکوین خاص و خالص است .

تلاش مجسمه سازان ، نمایشگر تحقق یك روشن بینی‌قبلی (اشراق) نیست . و یکبار دیگر بیان آستانه قرون وسطی ، هنر پیکر سازان ، بسوی بیان ذهنی و دلهره های‌دسته جمعی ، سرکشی خطوط درونی ، بسطوح بیرونی میگراید . وبراثر چنین دلهره‌ی بارور و بازپس‌زدن استراحت ذهنی است که مجسمه و پیکره امروزی را بوجود میآورد و اینگونه خود را علیه زمان و سرود های نا همزمان حفظ میکند.

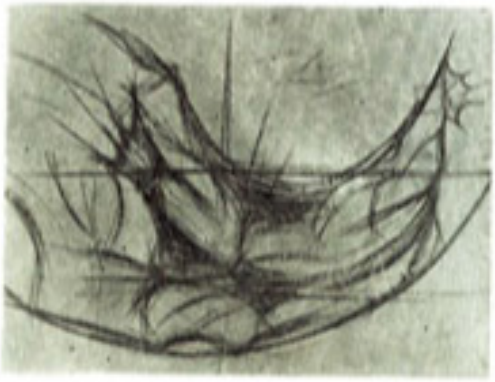

بقلم : ان سیمور

ترجمه: پرویز شیرازیان خسروی

از ردن

با عشق

«اوگوست‌ردن» بزرگترین مجسمه ساز بعداز میکل‌آنژ در سن ۷۷ سالگی در ناحیه مودن نزدیك پاریس درگذشت در طی سی سال گذشته کارهای او نه‌تنها کهنه نشده، بلکه اثارش بخاطر درك احساس و وجود جنبه های ادبی تاثیر قابل ملاحظه‌ای در مجسمه سازی داشته است. روش تحقیقاتی در کارهایش ، شانه خالی کردن از ارائه کارهای قراردادی واستاندار شده بود و هیچ اثری را جز آنکه از افکار خودش بود عرضه نمیکرد. دسترش اثارش را نیز برمبنای موضوعاتی قرار میداد که صرفا جنبه ظاهری نداشتند. کارهای ناتمام او بیشتر از کارهای تکمیل شده‌اش بود. تجلیات نسو و گستاخانه اندیشه‌هایش در مورد سکس و موضوعات جنسی وسیله‌ای بود که کارهای ردن را به قرن بیستم پیوند میزد.

اثار هنری بیشمارش دلائلی برای عبور از گذرگاه طوفانی هنر در سالهای آخر قرن نوزدهم است. بعداز سه قرن مجسمه سازان آکادمی و علمی کارهای مخالف بامصالح طبیعی او را بابی‌میلی پذیرفتند. درست معاصر با «مانه» ردن ایده های هنری قرن نوزدهم را برای احیاء اندیشه‌هایش در مورد مجسمه سازی بعنوان عامل موثر در نقاشی در قرن بیستم اعمال کرد . بهر صورت ردن یك شخصیت هنری استثنائی بود. در حالیکه حرفه یك مجسمه ساز معادل باکار یك آرشیتکت و برتر از کار یك‌نقاش است. او حق‌العمل زیادی بمنظور خرید برنز ، مرمر، یاکنده کاری زنگاری برنز کهنه و غیره میپرداخت از این نظر تامین این هزینه قوه خلاقه او را در تمام کارهایش برمیانگیخت.

ردن یك کامل کننده‌هنری بود. اگرچه اغلب کارهایش ناتمام میماند. یکی از کارهای او بنام «دروازه‌های جهنم» که برای موزه هنر های تزئینی پاریس ساخت باعث شد که او تااندازه‌ای جاه طلب شود و شاید بهمین دلیل هیچ اثری را تمام نمیکرد و در آخر مجبور به استرداد حق‌الزحمه‌اش میشد. کاردیگر او یعنی «بورگرکاله» بمنزله جنگی بود بین او و هیات مشورتی شهر برسر زمان، پول تفسیر وگزارش ومحل استقرار. این اثر هنری سومین کار هنری او بنام «بنای بالزاك» بود که رد شد و او این‌اثر را برای خودش حفظ کرد.

بیشتر مجسمه های مرمری ردن مانند «اورفیوس» و «اوریدالس» توسط دستیارانش بوجود آمد. و ردن فقط قسمتی را که نمایشگر قدرت وبرتری مجسمه ساز بوده خودش شخصا میساخته است مهمترین صنعت خلاقه ردن را میتوان در چگونگی مد لبرداری او بحساب آورد و همه امتیازات قابل ملاحظه در صورت آثار هنریش را تعلق بحسن انتخاب مدل، دستهای مجزا ، بازوها، سافها و پاها دانست . یك عکس ردن را بایك دختر ناشناس در ۱۸۹۵ نشان میدهد که چگونه ردن بادید دقیق ذاتی خود بموضوعات آثار هنری خویش مینگرد. او همچنین هزاران هزار نقاشی از زندگی بوجود آورده است که‌درمیان آنها بدنهای عریان بویژه مجسمه‌هایش دیده میشود.

ردن مینویسد : وقتیکه من بدن یك زن را نقاشی میکنم زیبائی یك گلدان زیبای یونانی را در آن می‌بینم.

ردن در ۱۸۸۰ موقعیت مالی خوبی بدست آورد که زائیده بیست سال ریاضت و کار آموزی باضافه ساختن تزئینات ساختمانی و دستیاری مجسمه ساز معروف «کاریر بلوز» و طراحی روی سفال و کارکردن در اوقات فراغت برای خودش بود.

در حدود سال ۱۸۸۳ زمانیکه زندگیش عوض شد و صاحب کارگاه بزرگتری گردید و درهای اجتماع برویش گشوده شد با کامیل کلودل خواهر دیپلمات معروف «پل کلودل» ملاقات نمود. کامیل کلودل یك مجسمه‌ساز بااستعداد بود و بشاگردی ردن پذیرفته شد و مدت ۱۵ سال بصورت دستیار مدل و معشوقه ردن باقی ماند. کامیل کلودل پس از مدتی باردن قطع رابطه کردو سی‌سال آخر عمرش رابصورت

آنروا و گوشه نشینی در بیمارستان امراض روحی بسر برد تااینکه در سال ۱۹۲۳ در گذشت سپس ردن با زنان بیشماری معاشرت کرد که اغلب آنها شاگردانش بودند. اما از حسن تصادف موقعیکه تئاتر «گوبلن» را تزئین میکرد دختر بیست و چهار ساله‌ای را بنام «رزبوره» ملاقات نمود و او را بعنوان خیاط استخدام کرد. «رزبوره» در سال ۱۸۶۶ برای ردن پسری بدنیا آورد و بهمین ترتیب زندگی را با ردن ادامه میداد تا در سال ۱۹۱۷ ــ ۱۵ روز بعد از اینکه در شرایط نامناسبی باردن ازدواج کرد درگذشت.

خواهر ردن بنام ماریا اولین حامی او بشمار میرفت. ماریا او را در مقابل والدینش تشویق وترغیب میکرد. پدر او در اداره پلیس خدمت میکرد و داشتن خطمشی آرام واستواری را در زندگی اصرار داشت. ردن در وضع بدی بود واحتیاج بحمایت داشت. او سه مرتبه در مسابقه ورودی مدرسه رسمی هنر و همچنین مدرسه هنر های زیبا رد شد اگرچه مدت پنج سال در یك مدرسه آشنائی با هنرهای زیبا درس خوانده بود.

حقوق او با سمت یك بنا و یك دکوراتور بمدت هیجده سال تاقبل از پذیرش کارهایش در نمایشگاههای رسمی روزی ۵ فرانك بود. در این ایام زنی بنام «ایزادورا» که در سال

۱۹۲۰ در یك جشن روستائی باوی در یك باغ در ناحیه «مودن» رقصیده بود بزندگی او وارد شد. جورج برناردشاو نویسنده شهیر انگلیسی در مورد ردن مینویسد:

وقتیکه او از کارش مطمئن نبود ابتدا مجسمه را اندازه میزد و سپس مرا اندازه میگرفت واگر بینی مجسمه خیلی دراز بود آنرا میبرید و چنانچه گوشهای مجسمه درست در

جایش قرار نداشت آنها را می‌برید و در جای خودش قرار میداد. واین حذف و جابجا کردن پی‌درپی قطعات در حضور زن من که انتظار داشت باروح دادن به‌گل رس خونریزی ایجاد شود یکنوع خونسردی تلقی میشد و این جابجا کردن قطعات مجسمه منجل میشود که اینکار سریعتر ازدرست کردن مجدد یك گوش جدید صورت میگیرد.

دراین زمان بطور وحشتناکی به شهرت و اعتبار عجیب وغریب او اضافه میشد اما این مستقیما مربوط بکارهای نامنظم وخارج از قاعده هنری او در موضوعات منظم و مقرر بود لذا در وهله اول موج عظیمی از انتقاد های خصمانه علیه او برخاست.

او هرگز ادعا نکرد که چیز تازه‌ای در مجسمه سازی کشف کرده است اما ایده‌ها و آثار هنری عرضه کرد که مجسمه سازی علمی و آکادمیك مدت زمان طولانی فراموش کرده بود آنها را عرضه کند.

آلتو در کار خود از طبیعت الهام گرفته و آنرا با طبیعت درهم می‌آمیزد . او میکوشد تاثرش باکلیه شرایط محیطی منطبق وهم‌آهنگ باشد.

آلتو حجمها را از یکدیگر عبور داده و فضاها را درهم تلفیق میکند تا معماریش جزئی از طبیعت و هم‌آهنگ باآن باشد.

الوار آلتور از دوستان بسیار نزدیک والتر گروپیوس واز پرچمداران نهضت باوهاس در معماری جهان است.

او در کارهایش به فونکسیون وارزش اجتماعی کار بیش از هر عاملی توجه دارد این شیوه‌ایست که پس از معماری نئوکلاسیك بدان رسیده است.

معماری آلتو در سطح برجسته‌ای از معماری ارگانیك و فونکسیونل قرار دارد اگرچه خودش میگوید «معماری ارگانیك را بمن نسبت میدهند و آثار مرا در این زمینه میدانند اما من معتقدم که این نمیتواند نام شیوه‌ای خاص باشد زیرا معماری نیز مانند زندگی ناچار است در حوزه ارگانهای موجود جاوه کند زندگی ارگانیك معماری ارگانیك هم میخواهد.»

آلوار آلتـــو

این معمار فنلاندی که امروزه ۷۱ ساله است وبدعوت علیاحضرت شهبانوی محبوب همراه با همسرش که خود هنرمند برجسته‌ایست برای مدت ۱۰ روز از تاریخ ۱۰ مهر ماه بتهران آمد.

۱۸۹۸ ــ هوگوآلوار هنریك آلتو

متولد سوم فوریه ۱۸۹۸ درکوارتان Kuortane فنلاند

۱۹۲۱ ــ دیپلمه در معماری از دانشکده فنی هلسینکی

۲۷ــ۱۹۲۲ ــ کار خصوصی در شهر Jyvaskyla

۱۹۲۵ ــ ازدواج باخانم آینومارسیو Aino Marsio (وفات ۱۹۴۹)

۳۳ ــ ۱۹۲۷ کار خصوصی در تورکو

۱۹۳۳ ــ دایر کردن دفتر در شهر هلسینکی

۱۹۳۸ ــ اولین اقامت در ایالات متحده امریکا

۱۹۴۰ ــ استادی دانشکده معماری‌در موسسه‌تکنولوژی ماساچوست

۱۹۵۲ ازدواج باخانم Elissa Makinemi

معماری پهلوی معماری انسانها

نوشته : ایرج زنگانه

تاکنون تعاریف مختلفی درباره معماری شده که بطور مختصر در اینجا ذکر میشود: «معماری موسیقی منجمد» ، «معماری احساس است»، «هنر فضا» ، «بیان تکنولژی جدید بنای ساخته شده برمبنای اقتصاد و منطق ، «حجاری توأم با عمل» ، «انعکاس فیزیك نیروی اجتماعی»، «جنبش ها و احتیاجات» چهارراه برخورد همه هنرها و غیره .

البته من درباره تعاریف بالا تفسیر یا بحثی نمیکنم و فقط به جهت شناخت اولیه معماری اکتفا میکنم. از بدو زندگی ، انسانها احتیاجات اولیه پناهگاهی خودرا بصور مختلف ساخته‌اند (معماری یا انسان بخاطر احتیاجات اولیه‌اش زائیده شده است حتی در رحم هم فضائی را داراست و مساحتی در موجودات زنده دیگر آشیانه‌ها و غیره ... ! میبینیم) .

زندگی اجتماعی باعث ایجاد دهات و شهرها شده و با شرایط اقلیمی و تاسیسات مختلف جامعه‌اش معماری مختلفی ارائه داده شده که پس از اثرات انقلاب صنعتی دارای دگرگونی هائی شده و میشود .

درهر زمانی ابتکار نو که دارای جهت و جستجوئی باشد باعث انقلابی خواهد شد که تمام این دگرگونیها را که در معماری بوجود آمده بصورت شماتیك نقل میکنم .

۱ــ پیشرفت تکنولژی (انقلاب صنعتی) .

۲ــ تحولات سیاسی (استقلال کشور ها ــ سرنگون کردن حکومت های دیکتاتوری) .

۳ــ خواست آدمها از نظر عقیده و سلیقه و دید زیباشناسی .

٤ــ اثرات هنرهای گذشته و سایر هنرهای دیگر در معماری (مانند هنرنقاشی وغیره) .

گرچه معماری ۱۹۰۰ بعد را معماری مدرن نام گذارده‌ایم و بنیان گذاراتی دارد.

گرچه انتقادها و تجدیدهائی درباره معماری مدرن (معماری عصر ما) میشود .

گرچه پیروان معماری مدرن (معماری عصرما) جهت گرفته‌اند.

وغیره و غیره و غیره ...

آیا معماری بعنوان آدمهای خاکی وجود دارد و اصولا معماری چیست ؟

با توجه بنوشته ذکر شده بنظر من بحث درباره معماری مدرن بحث زائدی است.

معماری واکنشی است از کنش محیطی خودش یعنی حرکتی است با خصوصیات عکس‌العملهای محیطی معمار با تاسیسات مختلف جامعه جهانی و احتیاجات انسانی‌اش (تاسیسات مختلف جهانی عبارتنداز: تاسیسات فرهنگی ــ اقتصادی ــ اجتماعی و سیاسی و غیره) .

اگر تاسیسات مختلف جوامع بحقیقت نزدیکتر باشد معماری بهمان اندازه انسانی و واقعی است درغیر اینصورت معماری جز یك معماری مجازی (فیگوراتیو) چیز دیگری نخواهدبود معماری مدرن‌کنونی را من میتوانم معماری فئودالیسته فیگوراتیو بنامم :

بدلایل زیر :

۱ــ اقتصاد جهانی .

۲ــ فرهنگ جهانی .

۳ــ مسائل اجتماعی وروانی و بهداشت جهانی .

٤ــ مسائل سیاسی جهان .

(مطالب فوق بطور بسیار خلاصه در زیر شرح داده میشود).

۱ــ مسائل سیاسی جهان : درگذشته اکثر کشورها مستعمره کشورهای انگلستان و هلند و بلژیك وغیره بوده‌اند و این کشور ها اثرات منفی (از نظر اقتصادی و روانی و اجتماعی ومخصوصا فرهنگ آدمها) روی سایر کشورها نهاده‌اند. و اکنون که اکثر کشورها باستقلال رسیده‌اند استعمار بصور مختلف خود نمائی میکند (کشورهای آمریکای لاتین ــ کشور های آفریقائی و کشورهای آسیائی که جز بعضی از کشور ها بقیه زیر نفوذ بلوك شرق و غرب هستند و این استعمار باشکال مختلف دیده میشود) .

۲ــ اقتصاد جهان : حدود یکچهارم آدمهای خاکی گرسنه (احتیاج ضروری اولیه) و حدود یك میلیارد نفر بیسواد . با بررسی ازدیاد جمعیت کشور های کم رشد که اکنون حدود ۲٤۰۰ میلیون نفر

جمعیت هستند با افزایش جمعیتی برابر ٤٦٪ (تاسال ۱۹۹۵ــ۱۹۹۰) وتعداد انسانهای نسبتا سیر حدود ٦۰۰ میلیون نفر با ازدیاد جمعیتی برابر ۵۳٪ (۹۵ــ۹۰) در کشورهای کم‌رشد افزایش مواد غذایی نسبت به افزایش جمعیت بسیارناچیز است (چون کشور های کم رشد دارای منافع سرشار ولی بهره برداری و برداشت غیر قابل توجه) مثل کم رشد دلایل مختلفی ذکر کرده‌اند مانند شرائط جغرافیائی واستعمار و غیره و غیره که از بحث درباره علل کوردهای صرفنظر میکنیم) .

با توجه باقتصاد غذائی و افزایش جمعیت متوجه میشویم‌چقدر فقر قوی است و مجال بحثی (در باره موضوعات مختلف) نمیدهد و (مخصوصا بحث درباره معماری فئودالیته) .

۳ ــ مسائل اجتماعی بهداشتی و روانی .

با آگاهی به فقر جهانی متوجه میشویم که بهمین نسبت (شاید بیشتر) بهداشتی وجوددارد و اثرات روانی و اجتماعی کمذکر خواهد شد باعث از بین رفتن‌بشریت و انسانیت خواهد شد .

۱ـ کمبود مواد غذائی .
۲ـ تضاد نژادی .
۳ـ تضاد مذهبی .
۴ـ جنگها و خونریزیهای مختلف (داخلی و خارجی) .
۵ـ کمبود متخصص بهداشتی و درمانی .
۶ـ مسائل مختلف متضادسیاسی (مرامها و مسلکها) .
۷ـ پیشرفت سریع تکنولوژی (از نقطه نظر بی‌مصرف گذاشتن ارزی انسانی) .

بامطالب ذکر شده بالامسئله‌ای که‌پیش میآید این است که معماری چیست؟ (آیامعماری همین‌است که فعلا داریم) آیا باید فقط میکسن بوجود آورد ؟ یا چیـز دیگری؟

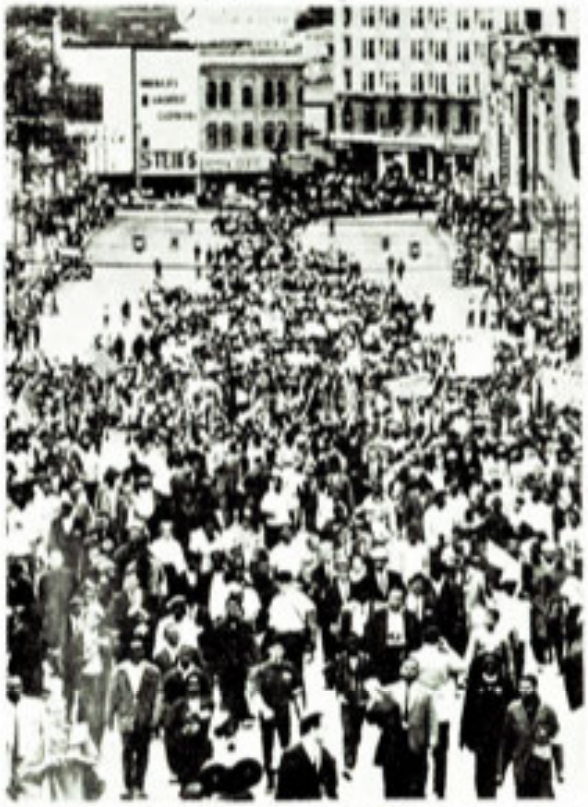

آیا باید فقط با بحث وگفتگو خود را قانع کنیم ؟ پس معماری انسانی چیست؟

اینجاست که متوجه میشویم که معماری که جنبه انسانی رادارا باشد معماری زمان ماانست .

از نوشته بالا نتیجه خواهیم گرفت :

البته لازم بتذکـر میدانـم نمیتوان در معماری معاصر خـود قضاوت کرد چون ما تمام توجـه خود را بتفاوتهای معماری معطوف میداریم در صورتیکه نسل هـای بعد وقتی معماری ما را بررسـی میکنند تشابهات را توجه دارند و ازتشابهات نتیجه‌گیری و سبکی را تعیین میکنند نمیتوان تست در باره سبك معاصر صحبت و نمونـه سازی کرد وسبك ودوره‌ای‌رابوجود آورد .

پایه انقلاب سفید شاه و مردم بسر روی بشـریت نهـاده شده و پایه معماری پهلـوی در ۹۲ ماده انقلاب‌وهرچنین‌لازیون خدمتگزاران بشر گذاشته شده است.

ما وقتی مرکز انقلاب شاه و ملت را با تمام تاسیسات لازم‌بررسی میکنیم متوجه میشویم :

۱ـ سالنهای کنفرانس بین ـ المللی (جهت تبادل افکار و مسائل انسانی جهانی) .

۲ـ محل هرکدام از مواد انقلاب با سالنهای مختلف (رابطه آن با کشور های متقاضی و پیاده کردن برنامه‌های هرکدام از مواد در کشور های دیگر و بررسی آن در سالن کنفرانس) .

۳ـ مرکز لژیون خدمتگزاران بشر (که این معماری پایه سـبك پهلوی در جهان خواهد بود) چون احتیاجات انسانی آدمهای خاکی‌را در بردارد .

مثلا کشور های در حال جنك درخواست پزشك بکنند لژیون بـا کمال رضایت از بین داوطلبیـن انتخاب و بآنجا اعزام میدارد و به هیچ‌مرام و مسلکی توجه نـدارد (بدوطرفین جنك) و فقط بانسانهـا توجه میکند حتی اگر دشمن از

لژیون خدمتگزاران بشرباشدکه‌ایده آن از شخص اول مملکت (محمـد رضاشـاه پهلوی شاهنشاه آریامهر) میباشد درخواست‌کمك کرد لژیون بآنها کمك لازم‌راميكنداين استايده و پایه سبك معماری پهلوی (**خدمت به بشریت**) .

زمان ما دیگر نباید توجه به مسائل معماری فونکسیونال و یـا معماری فرمال بکند با خلاصه‌بحثی که در اوائل نوشته آمده است و با مسائل مختلفی که شخص اول‌مملکت توجه داشته‌اند و اقدام کرده‌اند و لژیون را بوجود آورده‌اند اکنون مسائل معماری از دیدگاه جهانـی باید بررسی شود و تنها مسأله‌معماری ایران مطرح نیست وبنظر من لژیون جوابگوی **هرج ومرج‌معماری مدرن** است (معماری عصرما) .

یعنی اینکه **معماری که جنبـه** انسانی داشته باشد (در خـدمت اکثریت بشر قرار بگیرد) و در فونکسیون و فرم معماری خـودش کارش را ژوژمان کند همان‌روحیه معماری انسانی و جهانی است چه معماری یك ساختمان حداقل باشدو چه یك شهر .

قول میدهم دیگر در سبکهای آینده از تشابهات فرمی و تکنیکی خبری نخواهد بود دیگرمانندگذشته عشتی در دوره سلجوقیان و یـا قوسها در دوره صفویه و یا ستون‌ـ های بلند و سالنهای بزرك دردوره گوتیك که مـلاك سبك گذشتـه بوده‌اند در آینده وجه تشابهات را فقط بمسائل انسانی اختصاص‌خواهند داد و این افتخار نصیب ایران و ایرانی است (گرچه قبلا ذکر کرده بودم نمیتوان درباره سبك معاصـر صحبت کرد و فقط این را با تمام وجودم چون احساس میکنم و ایمان دارم نگفته نگذاشته‌ام) .

امریکای لاتین ـ کودکان در شب جنه قطره شیر، باروری و کم تغذیه

میس واندر روهه

و کلامی درباره او بمناسبت مرگش

در حالیکه گروپیوس و سایر همکاران وی سعی میکردند که خود را از غرق شدن در مکتب های مختلف و زدوخوردها ، مباحثات و مجادلات هنری و ایده‌های زمان دور نگاهداشته و مسائل معماری را منحصرا از راه تعلیم و تربیت حل و فصل کنند. میس واندر روهه بعکس کاملا خود را در این مباحثات واختلاف غرق کرد . در گروه November (جناح بین آرتیست های انقلابی) شرکت کرد و مجله‌ای را نیز در همین زمینه سرپرستی نمود.

برای نمایشگاه‌های November Gruppe مابین سالهای ۱۹۱۹ و ۱۹۲۳ میس یك سری پروژه (بصورت تئوری) از جمله دو آسمان خراش شیشه‌ای ویك ساختمان اداری از بتون و د وخانه دهقانی از بتون و آجر تهیه کرد.

اگر چه مشکل است که‌درباره این ازها که منحصر بچند پرسپکتیو و چد دیلان پلانمتریك هستند مثل کارهای معماری قضاوت کرد ولی با در نظر گرفتن کارهای بعدی وی میتوان تاحدی بمفصد و معنی کارهای او پی‌برد. مثلا درباره قصر شیشه‌ای (۱۹۲۲) خود میس چنین می‌نویسد :

دو آسمان خراش که با استخوابندی آهنی شان مظهر انرژی واستحکام هستند وقتی که باریوارهای اجری یا سیمانی بی‌معنی و بی تفاوت پوشیده میشوند تمام اثر خود را از دست میدهند احتمال دارد که منظور میس در این پروژه‌ها نشان دادن ارزش ووالور حقیقی استخوابندی چندین طبقه فلزی بدون در نظر گرفتن حتو و زوائد آن باشد همچنین هدف پراز حرکت و جنبش و نوسان و یا بهتر بگوئیم منقطع و پلان نیز این است که مانع مشخص شدن حجمهای آن گشته خاصیت ابتکاری و ریتمیك ــ طبقات متعدد را بیشتر نمایان سازد بدین مسئله‌ای که سی سال قبل توسط مدرسه شیکا بطور تجربی و غیر عملی عنوان شده بود در اینجا توسط میس (اگر چه فقط از نظر تئوری) برای اولین بار باوضوح وروشنی مورد توجه قرار میگیرد و بعد از بیست سال در همان شیکاگو توسط خود میس وندر روهه بصورت یك اثر و حقیقت در آمد.

وقتی که اولین کارهای معماری وی محصول میشد ، سعی میکرد که بهر نحوه که شده تئوریهای خود را مورد تجربه واستفاده قرار دهد.

از خانه ارزان قیمت و پر جمعیت Africanisache در برلین ۱۹۲۵ یا ویلای Suben و یا ویلای Krefeld ۱۹۲۸ هیچ نوع مکتب یا خط‌مشی بخصوصی بچشم نمیخورد زیرا اینها بناهای ساده‌ای از آجر هستند که بهترین وجهی تقسیم بندی وترکیب شده‌اند جائی که همان الیان‌هـای قدیمی در دست وی بصورت تازه و تصفیه شده‌ای تجلی میکنند وب تناسب های عالی و بی عیب آن نشانه نبوغ غیر قابل انکار وی میباشد (بخصوص در درها و پنجره‌های ریتمیك و سایر قسمت های کشیده آن) بدون اینکه وی خود را درقید قواعد معین هندسی (مانند لوکور وزیه) محدود ساخته باشد. در ۱۹۲۶ میس ورند روهه مونومانهای Karl lieleknecht و Rosa luxemburg را میسازد که در آن تناسبات منشور های آجر بنحو ناشناخته‌ای نمایاننده تاثر و تاسف وقایع‌دردناك ژانویه ۱۹۱۹ میباشد. در خلال این احوال وندر روهه به معاونت Werk Bund منصوب میشود و سال بعد نمایشگاه اشتوتگارت را ترتیب میدهد وبمناسبت مقامش طرح غرفه های بسیاری بعهده وی گذاشته میشود . دراین موقع است که وی موفق میگردد در این زمینه حالتی که مابین یك فانتزی و یك بنای واقعی وجود دارد برخی از ایده‌های جالب خود را بمرحله عمل در آورد . میس متوجه است که یك غرفه نمایشگاه اگرچه ظاهرا بنائی است مثل سایر بناها ولی در حقیقت با سایر بناها بسیار فرق دارد زیرا که وجود آن تاوقتی است که مردم برای دیدن آن میآیند و باید مورد توجه مردمی قرار گیرد که بدیدن آن میآیند بهمین دلیل آنرا مثل یك بنای بسته در نظر نگرفته بآن بصورت مجموعه‌ای از قسمت‌های مجزا نگاه میکند که بتوانند موقتا محیط معینی از فضا را تقسیم بندی کرده ترتیب دهد اولین بنای مهم وی غرفه منابع شیشه سازی است در نمایشگاه ورك‌بوند ۱۹۱۷ و بعداز آن ــ غرفه آلمان در نمایشگاه بین‌المللی بارسلن در ۱۹۲۹ و ویلای مدل در نمایشگاه معماری برلین ۱۹۳۱ . در برلین موقتی بودن بنا واینکه آنرا در بناء یك محل سرپوشیده میساختند میس وندر روهه را از پرداختن بمسائل تکنیکی و محاسبات دقیق ومشکل معاف میدارد . و در بارسلن وجود بودجه فراوان بوی اجازه میدهد در بنای خود سنگهای قیمتی از قبیل مرمر نوعی عقیق (معروف سلمانی) و کریستالهای رنگی در بنای خود بکار برده وبدین ترتیب هیچ نوع مانعی برای اینکه وی‌بتواند ریزه‌کاریها ی‌بدون نقص‌وخلاصه یك‌معماری کامل وبدون عیب بوجود بیآورد وجود ندارد . در باره این کارها توسط عکسها و توضیحاتی که همزمان درباره آن داده‌اند میتوانیم یك ایده کلی بدست بیآوریم و ماهم مانند آنها از هماهنگی عجیب ونادری که مابین ایده و اجرا تفکر و حقیقت در همه این بناها وجود دارد شدیدا متحیر میشویم.

بااستفاده از تم و موضوع این پروژه‌ها «میس» مثدی جدید و مدرن از کمپوزیسیون معماری بنمایش گذارد. وی با تجربه کردن ساختمانها الیان‌هـای ابتدائیش تمام خواص وانعکاسات قدیمی نحوه زندگی را در ساختمانها از بین برده و فضا دوباره بصورت آزاد تمیز و یکنواخت وتا حدی بی‌تفاوت در میآید در این بناها منشورهای هندسی ساده و مواد اولیه اصیل ابتکاری اثری فوق‌العاده دارد .

قطعاتی که از مرمر ساخته شده ستونهای روشن و سقفهای آزاد بااستحکام مطلق در کنار هم قرارگرفته ویك محیط ادامه دار بوجود آورده‌اند. در حالیکه این محیط را تقسیم بندی و مشخص میکند هرگز آنرا محصور و بسته نساخته و فضائی بنظر نامحدود برای امکان ایجاد توسعه های بعدی بوجود میآورند.

تحقیقات و تجربیات میس وندر روهه بتدریج از طریق متفاوتی باایده‌های گروپیوس نزدیك میشود و در آنها والورهای تکنیکی و هنری باهمآهنگی بیسابقه بچشم میخورد. کارهائی که توسط میس انجام شده در هر جا و هر مورد کاملا مشخص و شناخته میشوند. فرم های طرح شده توسط وی دارای ارزش چنان واحد و یکسان هستند Prototype که میتوانند حتی آنها را از طریق صنعتی و بتعداد زیاد ساخت. در سال ۱۹۳۰ بجـای H. Meyer بریاست Bauhause منصوب میشود وی عقیده داشت که زمانی است مثل سایر زمانها و پیشرفتها و تجربیات انجام شده نیـز طبیعی و غیر قابل اجتناب است ولی آنچه که مهم است این است که این پیشرفتها که فعلا بیشتر مربوط به تکنیکی شدن و استانداردیزه شدن است چگونـه و در چه مورد باید باشد.

وی فکر میکرد که میتواند حتی در زمان نازی‌ها نیز بی‌طرف مانده و به تجربیات خود ادامه دهد وی در ۱۹۳۷ متوجه عدم امکان این تصور شد و به آمریکا مهاجرت کرد.

ارج
ARJ
نامی که میشناسید و بآن اطمینان دارید

آبگرم کن

ارج

در ۴ مدل

مدل ۷۲۷	۲۵ گالن	نفت‌سوز
مدل ۷۳۷	۳۰ گالن	نفت‌سوز
مدل ۷۵۷	۵۰ گالن	نفت‌سوز
مدل ۷۳۰	۳۰ گالن	گازسوز

آبگرم کن کم مصرف، اتوماتیک و بادوام ارج سالیان دراز به خانواده شما خدمت خواهد کرد.

کارخانه عبیدی

سازندهٔ انواع درو پنجره و نمای آلومینیوم

نشانی دفتر: خیابان شاه ساختمان آلومینیوم طبقهٔ سوم شمارهٔ ۲۴۱ تلفن: دفتر ۴۵۴۴۶ کارخانه ۹۵۵۹۰

هواپیمایی ملی ایران

۱۲۳۴

خط ویژه مسافرت

۱۰ پرواز
در هفته از تهران
به لندن

ساعت پرواز مناسب
خلبانان ورزیده
مهمانداران شایسته
پذیرائی بی نظیر

با استقبال گرم شما پروازهای «هما» پیوسته افزایش میابد

۱۱ پرواز در هفته از تهران به اروپا

کف پوش پلاستیکی لینوتایل

LINO تایل

در اندازه های ۲۵ × ۲۵

کاغذ دیواری تمام وینیل می فر

May fair

قابل شستشو . ساخت انگلستان

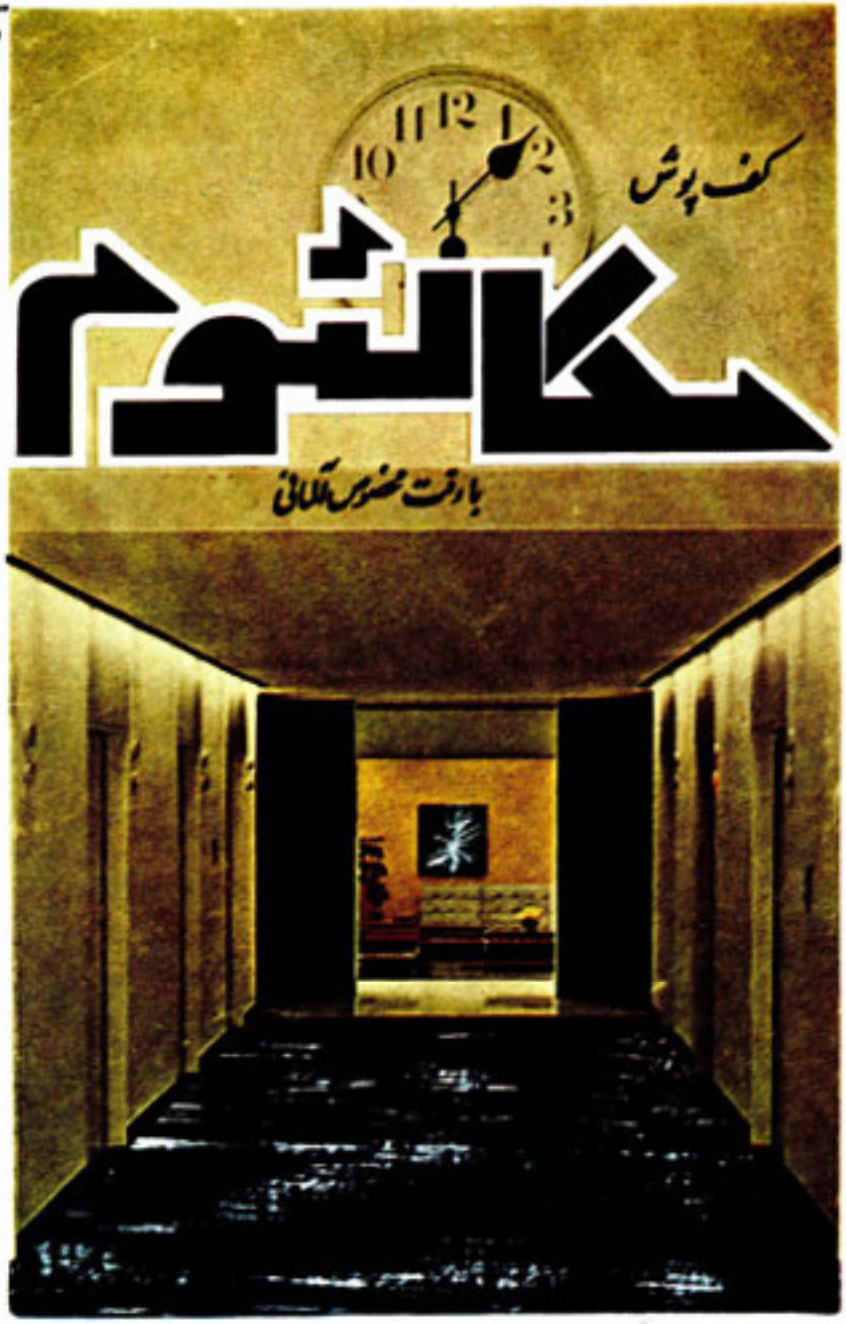

پوشش مخملی دل دکس

وینیل تایل بی . ام . سی

BMC تایل

در اندازه های ۳۰ × ۳۰

شرکت سهامی مکالئوم ایران

تولیدکننده انواع کف‌پوش و سایر لوازم تزئینات ساختمان

برای سقف ، دیوار و درب تهران : خیابان شاه ساختمان آلومینیوم تلفنهای : ۶۱۳۰۸۴ ـ ۶۴۳۲۶ ـ ۶۰۰۳۵

در بازکن برقی و الکترونیکی اف‌اف وگـروته آلمانی با ۷۸ سال سابقه شهرت جهانی دارد

GROTHE
تاسیس ۱۸۹۳

الو....
بفرمائید

توجه فرمائید دستگاههای تلفظ دیگری را بنام اف اف بشما نفروشند کلیه قطعات دربازکن‌های‌مشهور گروته اف اف باعلامت گروته و اف اف مشخص شده

گروته سازندهٔ بیش از صد نوع لوازم برقی و الکترونیکی از قبیل زنگهای مخصوص ۲۲۰ ولت جهت مدارس ـ کارخانجات ـ زنگهای پیانوئی در چندین طرح ونوع‌مختلف ـ انواع زنگ‌اخبار ـ بوق جهت کارخانجات است .

حتی مجلل ترین قصرها با دربازکن الکترونیکی

اف‌اف گروته همتا نمی‌شناسد

تکمیل میشود

نماینده انحصاری در ایران شرکت کاروبا مسئولیت محدود
تهران خیابان روزولت میدان ۲۵شهریور ساختمان منوچهری تلفن ۷۶۲۳۸٤ و خیابان سعدی جنوبی مقابل بانک ملی سرای صدقی‌نژادشماره ٦٦ تلفن ۳۳۵۸٤٤ ـــ ۳۱۰۱٤۹

قصر یخ

مجلل‌ترین باشگاه ورزشی وتفریحات سالم ایران

باشگاه قصر یخ موافقت کرده است که اعضای انجمن آرشیتکت های ایران وخانواده ایشان با شرایط خاصی بعضویت باشگاه قصر یخ پذیرفته شوند باین ترتیب که در حق عضویت سالیانه اعضای انجمن در باشگاه قصر یخ تخفیف قابل ملاحظه‌ای منظور گردید.

قصر یخ یك باشگاه ورزشی خانوادگی است که تحت شرایط خاصی بصورت محدود عضو قبول میکند و مجلل‌ترین باشگاه ورزشی وتفریحات سالم ایران شناخته شده است . اعضای باشگاه با تخفیف خاصی که برای آنها منظور شده است از وسائل باشگاه استفاده میکنند .

در قصر یخ مجموعه‌ای ازوسائل سرگرمی برای کودکان ، جوانان ، بزرگسالان فراهم است .

شهرت قصر یخ در درجه اول مربوط است به سالن پاتیناژآن که مخصوص سرسره بازی روی یخ می باشد این بازی برای کودکان نشاط آور و برای خانمها حتی آقایان نیز خالی از لطف و تفریح نیست .

استخر سرپوشیده ، حمام سونا، وسائل ورزشهای سبك که مخصوص زیبائی و تناسب اندام خانمهاوآقایان است در قصر یخ وجود دارد . در تابستان گذشته نیز قسمت های جدیدی به مجموعه قسمتهای قبلی قصر یخ اضافه شدکه عبارتند ازاستخردرهوای آزاد ، رستوران تراس ، اسکی تمام فصل .

استخر هوای آزاد قصریخ‌روی تراس در محوطه‌ای به وسعت دوهزار مترمربع قرار دارد و در کنار آن‌یك پیست اسکی ساخته شده است که در تمام فصول سال میتوان در آن اسکی کرد . پیست اسکی قصر یخ از الیاف مخصوص نایلونی ساخته شده که‌همان خاصیت لغزندگی‌روی برف پیست‌های اسکی را دارا است و نظیر آن‌انحصارا در چند شهر اروپائی وجود دارد .

قسمتهای دیگرقصریخ عبارتست از سالنهای‌بریج وبیلیارد وتیراندازی با تفنك خفیف ، اخیرا نیز یك پیست برای مسابقات اتومبیلرانی در یکی از سالنهای قصریخ‌نصب‌شده است،مسابقات اتومبیلرانی با اتومبیلهای کورسی کوچك انجام میشود که فوق‌العاده برای بچه‌ها و بزرگ‌ها هیجان‌انگیز و جالب است این بازی جالب‌که نزد آمریکائیها به «اسلات ریسینگ» و نزد اروپائیان به «اسکالکتریك» معروف است در تهران طرفداران‌زیاد پیدا کرده است .

آدرس ــ خیابان پهلوی ــ نرسیده به میدان ونك تلفن ۶۲۸۳۹۱

آکوستیک یونولیت قابل مصرف در تزئین و عایق کاری
سقف سینماها ـ سالن‌ها ـ آپارتمانها

بلوک و ورق یونولیت : قابل مصرف در عایق کاری
سردخانه‌ها ـ لوله‌های مبرد ـ پشت‌بام‌ها ـ اتصالات
بتنی ـ کف ودیوار آپارتمانها

نمایشگاه ـ خیابان شمیران ـ پائین‌تر از سه‌راه
تخت جمشید ـ شماره ۳۰۹
تلفن ۷۶۴۵۱ ـ ۷۳۶۳۷

شرکت صنایع حرارتی

وارد کننده و فروشنده

لوازم

شوفاژ - تهویهٔ مطبوع و لوازم بهداشتی

دارای

کاملترین و مجهزترین

فروشگاه لوازم شوفاژ

و

تهویهٔ مطبوع

نماینده رسمی کارخانجات :

۱- دیگ چدنی	TASSO
۲- پمپ سیرکولاسیون	B & G
۳- مشعل های تمام اتوماتیک	AERO
٤- لوازم تهویه مطبوع	MARLO

بلوار الیزابت دوم شمارهٔ ۱٦٦ - تلفن ٦١٣٣٦٥-٤٢١٥٥